

bb.69 . hazaérkezett gruziából az mszbt küldöttsége

k/ms/j/zs/il/la

1967. szeptember 26.

kedden este hazaérkezett a magyar-szovjet baráti társaság öt tagu küldöttsége, amely havasi ferencnek, az mszmp központi bizottsága tagjának a komárom megyei pártbizottság első titkárának vezetésével részt vett a gruziában szeptember 15-25 között megrendezett magyar kulturális napokon. a küldöttséggel együtt hazaérkezett a gruziában járt kilenc tagu művész-csoport továbbá a győri vagon- és gépgyár rába népitánc együttese és zenekara.

a küldöttséget és a művészeket a ferihegyi repülőtéren kristóf istván, az mszbt főtitkára valamint az mszbt és a külügy-minisztérium több vezető munkatársa fogadta. jelen volt v.a . koroljov, a budapesti szovjet nagykövetség tanácsosa./mti/

-. -

22.25/il

- 54 -

- v é g e -

kl

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-480, 338-580

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö d i h i r e k

1967. szeptember 27.

bb.1. ismeretlen dokumentumok, magyar írók a forradalomról - két kötet készült az évfordulóra a szépirodalmi kiadónál

i/tf/lk/zs/il/la

1967. szeptember 27.

elhagyta a nyomdát és néhány nap múlva a boltokba kerül az a két ünnepi kötet, amelyet az 50. évfordulóra jelentet meg a szépirodalmi kiadó „Lenin, október,„ illetve „uj kor nyitánya,„ címmel.

eddig ismeretlen dokumentumok egész sorát tartalmazza az első könyv, amelyet gyurkó lászló írt az emberiség nagy tanítójáról, az októberi forradalom eseményeiről, Lenin munkásságáról és a történelmi sorsforduló jelentőségéről. szakított a szerző azzal az életrajz-írási módszerrel, amelyre korábban több példa adódott, hogy a leninről szóló könyvekben a forradalom vezéralakjának jávára elhanyagolták az események hátterének megrajzolását. ez a mostani kötet szerves összefüggésben ábrázolja Lenin munkálkodását és a forradalom politikai, társadalmi és szellemi vetületét - az elbeszélő és az esszé-stilus ötvözetével. tudományos publikáció voltaképpen a „Lenin, október,„ tartalmaz egy sereg olyan dokumentumot, amit korábban még semmilyen formában nem hoztak nyilvánosságra. ilyen például a jegyzőkönyve annak a központi bizottsági ülésnek, amelyen a bolsevik vezetők elhatározták a fegyveres felkelést, s megállapították időpontját is. az írásos részeket ötven oldal terjedelemben korabeli fotóanyag illusztrálja, javarészt szintén eddig publikálatlan fényképekről van szó.

az „uj kor nyitánya,„ - antológia. az elmúlt fél évszázad magyar irodalmából válogatota és szerkesztette illés lajos.

/folyt.köv./

- 1 -

kl

bb.1. /ismeretlen... 1.folyt./ il

a kiadvány költőknek, íróknak a forradalomról a szovjet embe-
rekről, a szocialista építés eredményeiről szóló műveit öle-
li fel - elbeszéléseket, verseket, visszaemlékezéseket.

könyvművészeti igényességű kiállításban kerül az olva-
sók kezébe a két kötet: az athenaeum, illetve a kossuth
nyomda munkáját dicsérik formájukkal./mti/

--

bb.2. a német kultúra hete a magyar rádióban

i/ol/hné/zs/il/la

1967. szeptember 27.

az ndk kikiáltásának évfordulójára emlékezve október
2-8 között rendezik meg a német kultúra hetét a magyar rá-
dióban. „a hét előadóművésze, az 1956-ban elhunyt Günther
Ramin, orgona- és csembaló-művész, s a változatos, gazdag
program a róla szóló ismertetővel veszi kezdetét.

az ünnepi műsor keretében a hallgatók 3-án váloga-
tást kapnak Johannes R. Becher költeményeiből, 4-én a modern
német zeneszerzők műveit sugározza a rádió, 5-én pedig ifjúsági
vetélkedő lesz, amelynek témája az ndk. a pódium október 6-i
műsora is az ndk-t idézi, prózában, versben és zenében./mti/

--

bb.3. huszonötezer muzsikáló diák

i/vt/hné/zs/il/la

1967. szeptember 27.

több mint száz általános iskolában vezették be a tago-
zatos rendszerű ének-zene tanítást. az idén két ilyen iskola
nyílt: az egyik sárbogárdon, a másik karcagon. a tagozatos
iskolák előnye a magasabb óraszám, ami lehetővé teszi az álta-
lános zenei műveltség még jobb, még magasabbszintű megalapozá-
sát, nagyobb gyakorlati jártasság és készség kialakítását a
gyerekekben. ugyanez vonatkozik a gimnáziumok ének-zene tago-
zatu osztályaira is.

/folyt.köv./

- 2 -

100

bb.3./ huszonötezer ...1.folyt./ il

ilyenek jelenleg nyolc gimnáziumban vannak. szakosított tanterv
alapján - tehát tagozatos rendszerben - az általános iskolák-
ban és a gimnáziumokban csaknem 25 000 diák tanul ének-zenét.
ezenkívül a zeneiskolákban és a zenei szakközépiskolákban még
többtízezer fiatal ismerkedik különböző hangszerekkel./mti/

--

bb.4. Lenin beszéde hanglemezen - a saljapin-sorozat két
ujabb darabja a hanglemezujdonságok között

i/ol/tr/zs/il/la

1967. szeptember 27.

az őszi hanglemezujdonságok között számos érdekes felvé-
telt találhatnak a lemezgyűjtők. „üdvözlét a nagy októbernek,“
című 17 centiméteres fólialemez kapható képes tasakban,
amelyen Ady Endre szavai, Münnich Ferenc visszaemlékezései, Le-
nin beszéde a magyar tanácsköztársaságról és egykorú dalok
idézik a nagy októberi szocialista forradalom emlékét.

a művészlemezek között nagy érdeklődésre tarthat számot
Fjodor Saljapin két lemeze, amely a nyolc-darabos Saljapin-
sorozat részeként látott napvilágot.

az orosz zene eddig ismeretlen múltjába, a nemzeti öntu-
datra ébredés korszakába vezet el az „orosz zene a 18. század-
ban“ című felvétel. a lemezen szereplő művek jellegzetes
népi alkotások. szerzőik: Fomin, Matinszkij, Paskevics, a kor-
szak kiváló mesterei, akiknek munkássága fontos helyet foglal
el az orosz zene történetében. a műveket az orosz köztársasági
közűrs a moszkvai rádió szimfónikus zenekara Tomácsolja V. Eszi-
pov vezényletével./mti/

--

bb.5. diszkivilágítást kap siklós vára

a /vid/szf/sk/ká/il/la

1967. szeptember 27.

a siklói várban a csaknem egy évtizede tartó építő, szé-
pítő munka befejező szakaszához érkeztek. az országos műem-
léki felügyelőség, valamint Baranya megye tanácsának anyagi
áldozata révén valósággal újjászületett a második világháború
idején súlyosan sérült kastély. kívülről új köntöst kapott,
belsejét pedig, középkori jellegének megőrzésével, átalakították.

/folyt.köv./

- 3 -

100

bb.5. / diszkivilágítást ...1.folyt./ il

a kétemeletes, szabálytalan négyszög alakú vár szárnyai más-más rendeltetést kaptak. az épület egy része kényelmes turistaház és minden igényt kielégítő reprezentatív szálloda. a szemközti szárnyban muzeum, képtár kínál már látnivalót a turistáknak. lesz a kastélyban tanácskozóterem, amelyhez vetítőhelyiség, tomácsfülke tartozik. az olajtűzelésre tervezett fűtőközpontot a vár sziklapincéjében alakították ki. készül a nagyszabású helyreállítási munka egyik „legtáványosabb” része, a külső világítás is. több mint egymillió forint költséggel diszkivilágítást kap a kastély. a várfalak tövében és a magasban elhelyezkedő teraszokon több mint 70 kisebb-nagyobb fényvetőt helyeznek el, a tetőzetet pedig kilenc reflektor világítja meg. kívülről olyannak tűnik majd az impozáns épülettömb, mintha a levegőben lebegne. szilveszter éjszakáján öltözik fényárba először siklós megújuló vára./mti/

-. -

bb.6. a „zászlóvivővel találkoztam”, pályázat nyertesei

i/vt/j/zs/il/la

1967. szeptember 27.

a magyar partizánszövetség, az mszbt, valamint a pajtás szerkesztősége - a nagy októberi szocialista forradalom évfordulója alkalmából - a vörös zászló hőseinek útján mozgalomhoz kapcsolódó pályázatot hirdetett, általános iskolások részére. a feladat az volt, hogy keressék fel a közeli lakóidős munkásmozgalmi harcosokat, internacionalistákat, antifasiszta ellenállókat, egykori partizánokat, hallgassák meg elbeszélésüket, készítsenek velük riportot. a pályázók közül az első díjat harsányi vera budapesti általános iskolai tanuló nyerte: jutalomképpen a forradalmi expresszrel a szovjetunióba utazik. második díjat - egy turafelszerelést - kapott magyar ágnes, ugyancsak budapesti általános iskolás. a harmadik díjat, egy fényképezőgépet - a székesfehérvári zri-nyi ilona uttörő-őrsnek ítelték oda. több pályamunka részesült jutalomban, illetve dicséretben./mti/

-. -

- 4 -

bb.7. általános iskolai zene - és énektanárok főiskolai diplomával

i/ot/gk/zs/il/la

1967. szeptember 27.

a liszt ferenc zeneművészeti főiskola általános iskolai zene- és énektanárképző szakán az idei az első olyan tanulmányi év, amikor a tagozat mindhárom évfolyamának résztvevői főiskolai hallgatói minőségben végzik tanulmányaikat.

a tanárjelöltek hangszeres-, zeneiskolai szolfézs- és általános iskolai énektanári képesítést szereznek. a vizsgák alkalmával 20-25 perces önálló hangszeres műsort adnak, s vizsgát tesznek pedagógiából, marxizmusból és gyakorlati tanításból is. a fiatal tanárok elsajátítják egyebek közt énekkar-, zenekar vezetését, s el tudják látni a zenei népművelés feladatait is./mti/

-. -

bb.9. összeütközés a gyorsforgalmi után - másfél évi szabadságvesztés

i/bc/lk/zs/il/bs

1967. szeptember 27.

illés józsef 51 éves autóbusszofőr, amikor egy 93-as autóbusszal a ferihegyi gyorsforgalmi útra hajtott, figyelmetlenségéből elmulasztotta az elsőbbségadást, s összeütközött egy személygépkocsival, amelyet georg standovar közzöri, svéd állampolgár vezetett. az összeütközés következtében standovar élettársa súlyosan megsérült, s két hét múlva a kórházban meghalt. a személygépkocsi vezetője is súlyos sérülést szenvedett, autója pedig használhatatlanná vált.

a fővárosi bíróság másolafokon hozott ítéletével illés józsefet - figyelembevételével, hogy többszörös kiváló dolgozó, aki 27 éve balesetmentesen vezetett - másfél évi szabadságvesztésre ítélte, s két évre eltiltotta a gépjárművezetéstől./mti/

-. -

- 5 -

bb.8. emelkedett a gépkocsik dézsmálójának száma - fokozott rendőri ellenőrzés

i/fe/tm/zs/il/bs

1967. szeptember 17.

a budapesti rendőrfőkapitányság tájékoztatása szerint 1967 első felében a fővárosban emelkedett a gépkocsifeltörések száma és a korábbinál több volt a jogtalan autó használat is. január 1 - június 30 között csaknem annyi gépkocsit törtek fel, mint 1964-ben egész év alatt. az elkövetők mintegy 85 százaléka 25 éven aluli fiatal volt. többségük csak kocsikázni akart, az autókban található értékekhez hozzá sem nyult, s a gépkocsit is csak addig használta, amíg a benzin tartott. szép számmal akadtak azonban olyanok - jobbra büntetett előéletű dologkerülő bűnözők - akik azért hatoltak be erőszakkal a gépkocsikba, hogy az ott fellelhető értéktárgyakat ellopják, pénzzé tegyék.

a rendőri szervek megállapítása szerint számos esetben a gépkocsitulajdonosok könnyelműsége nyújt jó alkalmat az autók dézsmálójának. sokan például komoly értékeket hagynak rosszul lezárt autókba, s így könnyű zsákmányt kínálnak a bűnözőknek. az autótolvajok dolgát könnyítik azok a gépkocsitulajdonosok is, akik sötét, elhagyatott félreeső helyeken állítják le, s hagyják éjszakára járműüket.

az első félév adatai arra utalnak, hogy a tettesek, előbb-utóbb rajtavesztenek. a forgalmat ellenőrző rendőrök ugyanis könnyen felismerik a gyakorlatlan vezetőt a „kikölcsonzött”, gépkocsiban, s jól ismerik azokat a helyeket is, ahol az autóból lopott értékeket pénzzé akarják tenni. a rendőrjárőrök és az önkéntes rendőrök a bűncselekmények megelőzése érdekében fokozzák ellenőrzéseiket. éjszakánként megvizsgálják a parkirozó kocsikat, s ha hiányosságot tapasztalnak, értesítik a tulajdonosokat. kérik azonban a gépjárművezetőket, ha kocsival mennek színházba, hangversenyre, jármű-

vüket a kijelölt parkirozóhelyeken állítsák le, mert a tapasztalatok szerint a bűnözők a koncerttermek, színházak környékén leginkább az előadások alatti két- három „zavartalan”, órát használják ki zsákmányszerzésre. ugyanezt kérik a sportrendezvényekre autókkal érkező látogatóktól is, különösen a népstadion környékén. /mti/

..-

- 6 -

bb 10. a tanácsköztársaság vöröskatonáinak eddig ismeretlen sírjait találták meg mezőtúron

a vid-fm/tné szb ka

1967. szeptember 27.

a tanácsköztársaság védelmében vívott ütközetek színnyelén, mezőtúron vöröskatonák eddig ismeretlen sírjait találták meg. a budapesten élő nagysejki lászló - aki 1919-ben parancsnoka volt az egyik mezőtúron harcoló vörös egységnek, - visszaemlékezéseiben a harcok egyik mozzanatára hívta fel mezőtúr város figyelmét. az általa irányított egység hősi harcban visszafoglalta mezőtúr egy részét a szarvas irányából támadó intervenciócsapatoktól. az ütközetben 14 vörös katona esett el, akiket ismeretlen helyre temettek. nagysejki lászló visszaemlékezései nyomán a mezőtúriak felkeresték a város venteránjait, hogy felderítsék a jeltelen sírokat. eljutottak szigetesi miklós egykori temetőcsúsz özvegyéhez is. a tanyán élő 82 éves asszony előkereste férje temetői naplóját, amelyben rátaláltak a kérdéses sírokra. a bejegyzés szerint a 14 elesett vörös katonát 1919. július 16-án temették el két sírba. a városi pártbizottság és a tanács elhatározta, hogy a hősök hamvait díszsírhelyre temetteti és fölétje emlékművet állíttat. /mti/

..-

bb 11. tolna megyei ktsz-ek segítsége vietnamnak

vid-fm/tné szb ka

1967. szeptember 27.

a bátaszéki vegyes ktsz és a tolnai fémipari és szerelő ktsz kezdeményezésére vietnami műszakokat tartanak a tolna megyei kisipari szövetkezetekben. a bátaszéki kádár és fatömegcikkgyártó ktsz csaknem 10 000, a dunaföldvári építőipari ktsz 1 500, a dombóvári vasipari ktsz több mint 7 000 forintot ajánlott fel a vietnami nép megsegítésére. a szekszárdi szabó ktsz dolgozói majdnem 18 000, a dunaföldvári asztalosok 2 000, a bonyhádi cipészek 11 000, a dunaföldvári cipészek pedig 10 000 forintot fizettek be a központi számlára. /mti/

..-

8.30/e

- 7 -

bb 12. elkészült a székesfehérvári könnyűmű 1968. évi tervjavaslata

b vid-szf/tné szb ká

1967. szeptember 27.

a székesfehérvári könnyűfémű gazdasági és műszaki vezetői elkészítették vállalatuk jövő évi tervjavaslatát. a nagy munkában a gyár csaknem száz vezetője és szakembere vett részt. a terv összeállításánál figyelembe vették a már „fűtő” termékeket és az ezzel kapcsolatos igényeket, valamint az újdonságok várható keresletét is. úgy tervezik, hogy a gyár termelési értéke jövőre is meghaladja az egymilliárd forintot. milliárdos üzem marad tehát a könnyűfémű, annak ellenére, hogy az alumíniumtermékek árcsökkenésére számítanak. a termelési értékeket a termelékenység fokozásával és a minőség javításával 20-24 százalékkal akarják növelni.

az öntődékben a legkorszerűbb gyorslemezű berendezést, a már felszerelt quantométert veszik igénybe a kikészítés meggyorsítására. a présműben újfajta programozást vezetnek be. a kistételű megrendeléseket - a jobb gépkihhasználás és a termelékenység növelése miatt - összevonják és úgy gyártják le. az első félévben belép a termelésbe két új présgép, ami szintén hozzájárul a termelési érték növeléséhez.

a tervezés egyik alap gondolata az volt, hogy a gépi kapacitásokat még jobban kihasználják. üzembehelyezik az új eloxáló berendezéseket is, amelyek új, értékes termékeket adnak a feldolgozó iparnak.

a tervjavaslat szerint a székesfehérvári könnyűfémű évi termelési értékének 20 százalékát exportálja. /mti/

..-

bb 13. tető alá került a téli fürdő épülete - új kutat fúrnak a mezőkövesdi zsóri fürdőn

a vid-fm/tné szb ká

1967. szeptember 27.

a mezőkövesd határában levő zsóri fürdőt évről évre nagyobb számban keresik fel a reumatikus bántalmakban szenvedő betegek. az 1930-as években olajkutatás közben bukkantak a több mint 70 fokos, gyógyhatású vízre, s azóta elsősorban borsodi bányászok és kohászok kerestek itt gyógyulást. az idén a hazai vendégeken kívül több ezer csehszlovák és lengyel turista is felkereste a zsóri fürdőt.

/folyt.köv./

8.45/szb

-8-

D 3304

bb 13. /tető alá... 1. folyt./-szb

a fürdőt eddig csak nyáron lehetett használni. a borsod megyei vízmű vállalat tavaly hozzákezdett három kis medence „téliítéséhez”, mintegy 2,5 millió forintos költséggel a medencéket befedik, s mellettük 280 személyes férfi- és női öltözőt, valamint pihenő helyiségeket rendeznek be. a medencék felett már elkészült a vasbetonváz, üvegoldalas tetőszerkezet. jelenleg meglévő két kut után most egy harmadik kutat is fúrnak. amíg a korábbi kutak általában 800 méter mélységből adják a gyógyhatású vizet, addig az új kut 1200 méter mély lesz. vizének összetétele és gyógyhatása az előzetes vizsgálatok alapján hasonló a már működő kutakéhoz.

az új fedett gyógyfürdőt és a nagyvizhozamu új kutat a tervek szerint jövő év tavaszán adják át rendeltetésének. /mti/

..-

bb 14. a rövidebb munkahét bevezetésével párhuzamosan magasabb szinten kell kielégíteni a közszükségleti cikkek keresletét - a munkaidő-csökkentés irányelvei a könnyűiparban

i sz/j szb la

1967. szeptember 27.

a szot és a munkaügyi minisztérium utmutatásait figyelembe véve, a könnyűipari minisztérium a vele együttműködő hét szakszervezettel egyetértésben kidolgozta a munkaidő-csökkentés bevezetésével kapcsolatos irányelveket.

az irányelvekben leszögezik, hogy a munkaidő rövidítését a könnyűiparban - beleértve azokat a vállalatokat is, amelyek tapasztalatszerzés céljából már a jövő év elején csökkentik a heti munkaórák számát - önerőből kell végrehajtani. ez azt jelenti, hogy az így kieső termelést a vállalatoknak különböző műszaki szervezési intézkedésekkel teljes mértékben pótolniuk kell. különös figyelemmel kell lenni arra, hogy a könnyűipar túlnyomórészt közhasználati cikkeket állít elő, a termelés mennyiségében, minőségében, választékában bekövetkező változásokra a lakosság közvetlenül és azonnal reagál, ezért előfeltétel, hogy a vásárlók igényei ne csak a korábbi színvonalon, hanem a fejlődés szükséges mértékének megfelelően nyerjenek kielégítést. a vállalatoknak változatlanul eleget kell tenniük kooperációs kötelezettségeiknek és fokozniuk kell exporttevékenységüket is.

/folyt.köv./

8.55/szb

-9-

D 3304

bb 14. /a rövidebb munkahét... 1. folyt./-szb

a munkaidő-csökkentés a könnyűiparban is csak fokozatosan oldható meg, és ehhez a következő módokat ajánlják: a háromműszakos üzemekben a heti munkaidőnek 48 órától 44 órára csökkentése úgy a legkedvezőbb, hogy minden második szombatot munkaszüneti nap legyen. a háromműszakos textilüzemekben erre kell törekedni, hogy a jelenlegi átlagos 45,33 órás heti munkaidő 41,33 órára csökkenjen. a munkaidő-beosztás különböző módjait dolgozták ki, amelyek bevezetésével fokozatosan több hétvégi szabadnapot kaphatnak a dolgozók. a kétműszakos, futószalagos termeléssel működő üzemeknél, így például a ruha-, a cipő-, a kötszövő- és a konfekciógyárakban célszerűnek bizonyulna a műszak közbeni pihenők alkalmazása, de bevezethetők majd az ugynevezett szabad szombatok is. a kétműszakos, nem futószalagos termeléssel működő üzemekben általában megvalósíthatók a szabad szombatok. ezeknél is figyelembe kell venni a fokozatosságot, s kezdetben ritkább időközökben, például minden ötödik, majd minden negyedik, harmadik, s végül minden második szombatot kell szabaddá tenni. a nyomda- és a papírfeldolgozó üzemek dolgozóinak munkaidejét átlagosan heti négy órával lehet majd csökkenteni. a folyamatosan működő üzemek dolgozóinak munkaidejét tovább csökkenteni nem kell, mivel a jelenlegi munkaidejük heti 42 óra.

csökkentett vagy rövidített munkaidőben a könnyűiparban eddig is mintegy 80 000 munkás, az összlétszám 40 százaléka dolgozott. közülük tartoznak a textilipari dolgozók, ahol a szombat éjszakai műszak már évekket ezelőtt megszűnt, továbbá az egészségre ártalmas munkakörökben dolgozók, a nyomdaipar dolgozói és azok, akik folyamatosan működő üzemekben dolgoznak. ez utóbbiak kivételével valamennyi könnyűipari dolgozó munkaidejét tovább akarják csökkenteni. a munkaidőcsökkentés különösen a háromműszakos textilgyárakban jelent problémát, ahol előreláthatólag nagy arányú műszaki fejlesztésre van szükség ahhoz, hogy a rövidített munkahét miatti termelés kiesést pótolják. /mti/

bb 15. a nagy októberi szocialista forradalom tiszteletére: tízmillió forinttal túlteljesítették jubileumi vállalásait a baranyai állami gazdaságok

b vid-fm/tné szb ká 1967. szeptember 27.

a nagy októberi szocialista forradalom jubileumának tiszteletére a baranyai állami gazdaságok dolgozói 15 millió forint értékű hozamnövelést, illetve költségcsökkentést vállaltak. /folyt.köv./

9.10/szb

-10-

bb 15. /a nagy októberi... 1. folyt./-szb

a nagy feladatok megoldására a növénytermesztők, az állattenyésztők és a műhelymunkások összefogtak: 130 - szocialista címért küzdő - brigádot alakítottak, amelyek mindenütt élen haladnak a felajánlások teljesítésében. az eddig ismertté vált növényi és állati hozamok a jubileumi év nagy sikereiről tanuszkodnak. a megye állami gazdaságai buzából például holdanként két mázsával, takarmány-buzából három mázsával és sörárpából öt mázsával takarítottak be többet a tervezettnél. a tehenészek egymillió literrel több tejet, a baromfigondozók másfélmillió darabbal több tojást, a hízlatók csaknem félmillió kilogrammal több húst állítottak elő, mint amennyit a tervük előirányzott. az állami gazdaságok által terven felült termelt áruk, illetve elért költségcsökkentések összege mintegy 25 millió forint, vagyis tízmillió forinttal máris túlteljesítették az egész évre tett jubileumi vállalásaik értékét. a szocialista munkavállalat címmel kitüntetett bolyi állami gazdaság kétszeres értékben teljesítette túl az októberi szocialista forradalom évfordulójára tett felajánlásait. kitűnő terméshozamokkal dicsekedhet ez a 27 ezer holdas nagyüzem: buzából a tervezett 17,5 mázsa helyett 23 mázsát, zabból 10 mázsa helyett 17,6 mázsát, borsóból 7 mázsa helyett 11,5 mázsát, komlóból pedig az előirányzott 4 mázsa helyett 7 mázsát takarítottak be. /mti/

bb 16. új öntözési módszer sikere

a vid-fm/tné szb ká

1967. szeptember 27.

a csorbai állami gazdaságban - szolnok megyében először - amerikai barázdás öntözési módszert próbáltak ki a nyáron. a kukoricavetésre kijelölt földön töltögető ekékkel előre elkészítették a barázdákat. a kukoricát a barázdákat elhatároló oromba vetették. a gazdaság gépműhelyében olyan gépsort szerkesztettek, amelyen szinkronban van a barázdákat készítő gép a vetőgéppel, a műtrágyaszóró és a vegyszer-szóró géppel. az új technológia segítségével minden nehézség nélkül sikerült a kukoricát elvetni. a vetőgépet egyéves hatású gyomirtó vegszerrel kezelték, így a növényápolás csupán a barázdák karbantartására szorítkozott.

/folyt.köv./

9.17/szb

-11-

bb 16. /uj öntözési... 1. folyt./-szb

az új módszer előnye, hogy az öntözővíz továbbítása eredményesebb volt, a talaj gyorsabban melegedett fel, április végén már vethettek és intenzívebb volt a kelés is. az új bárázdás öntözési módszerrel a gazdaság kísérleti földjén hódanként májusi morzsoltban 28-30 mázsás termést értek el. a módszert elsősorban a mélyfekvésű, kötöttebb és repedésre hajlamos talajokon terjesztik el. /mti/

bb 17. a leleményes lakatos - több mint nyolcszázezer forint importmegtakarítás

a vid-szf/sk szb ká 1967. szeptember 27.

az ózdi kohászati üzemekben a hengerelt készárak gyorsabb kikészítésére, választékosabb csomagolására már korábban süritett levegővel működő kötözőgépet szereztek be külföldről, hogy a megrendelők izléseesebb csomagolásban kapják az árut. a kötözőgép munkájához azonban évente többszáz ezer kapocsra, úgynevezett bilincsre is szükség van, amelyekkel a kötöző-ábroncokat összeerősítik. a kapcsokat külföldről, jelentős összegű devizáért lehetne csak beszerezni.

palaszkó józsef üzemi lakatos javaslatára most házilag kapocskészítőgépet szerkesztettek. üzembehelyezésével a nélkülözhetetlen alkatrészeket most már a gyárban állítják elő, lényegesen olcsóbban, mintha külföldről vásárolnák meg. a leleményes lakatos eljárása évente több mint 800 000 forint értékű importtól mentesíti a népgazdaságot. /mti/

bb 18. a 39-es vörös dandár utján menetelő fiatalok védnökei: a tanácsköztársaság dicsőséges harcainak hősei

b vid-fm/sk szb ká 1967. szeptember 27.

a nagy októberi szocialista forradalom és a dicsőséges tanácsköztársaság történelmi eseményeire emlékezve hálamenettel rendez a 39-es vörös dandár utján a szolnok megyei kizs-bizottság és az mhs. az október elsején ünnepi menetelés hírére egymás után jelentkeznek az egykori hősi harcok élő résztvevői, tanúi, hogy védnökséget vállaljanak a hősök emlékét tisztelő fiatalok ünnepi eseménye fölött. /folyt.köv./

9.30/szb

-12-

bb 18. /a 39-es vörös... 1. folyt./-szb

az üdvözlők soraiban ott van járó istván, a tengerész forradalmárok emlékbizottságának ügyvezető főtitkára, aki az emlékbizottság nevében írt levelében köszönti a fiatalokat. a magyar tanácsköztársaság honvédő háborújában a tengerész dandár a 39-es vörös dandár bátor vörös katonáival egyetemben harcolt a szolnoki ellenforradalom leverésében és együtt küzdött a tiszta-vidéki csatákban. az egykori tengerész forradalmárokat nagy öröm tölti el, hogy ifjúságunk kegyelettel emlékezik a magyar tanácsköztársaság dicsőséges napjaira, s nem felejt el a hősök emlékét.

levelet küldött a rendező bizottsághoz kovács ferenc gyöngyösi veterán is, aki 17 esztendőskorában jelentkezett a vörös hadseregbe és a bacskaai vörös ezred hősi harcainak résztvevője volt. a veteránokat meghívták a dicsőséges harcok tiszteletére rendezett emlékműre, s felkérték őket, hogy az ifjúság körében elevenítsék fel a történelmi ütközetek emlékeit. /mti/

bb 19. tovább indultak budapestről a szovjet hadihajók

t vt/se szb -cz

1967. szeptember 27.

a vörös zászló-renddel kitüntetett fekete-tengeri szovjet hadiflotta folyami hajócsoportjának egységei - amelyek a nagy októberi szocialista forradalom közelgő 50. évfordulója alkalmából tisztelgő, baráti látogatást tettek hazánkban, - szerdán reggel budapestről továbbindultak csehszlovákiába. a szovjet haditengerészek bucsuztatására - csak-ugy, mint az érkezéskor - ezuttal is nagyszámu érdeklődő gyűlt össze a szent istván park előtt a dunaparton. a bucsuztatásnál jelen volt szépvölgyi zoltán a budapesti pártbizottság titkára, kelemen lajos a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese, tóth lajos vezérőrnagy, a magyar néphadsereg vezérkari főnökhelyettese, hersitzky lajos vezérőrnagy a magyar néphadsereg műszaki főnöke, pesti endre vezérőrnagy, budapesti helyőrség parancsnoka továbbá ott voltak a társfegyveres testületek képviselői.

/folyt.köv./

9.40/szb

-13-

bb 19. /tovább indultak... 1. folyt./-szb

résztvett az ünnepélyes búcsuztatáson sz.sz. szatucsin ideiglenes ügyvivőel az élen a szovjetunió budapesti nagykövetségének több munkatársa, s jelen voltak a szovjet hadsereg ideiglenesen hazánkban állomásozó csapatai parancsnok-ságának képviselői is.

ponthoz 8 órakor a parancsnoki hajó árbócrudjára felvon-
tak a szovjet flotta hadilobogóját és a magyar nemzeti zász-
lót. ezt követően a parancsnoki kar tagjai - n.i. zsolobov el-
ső osztályu kapitány a hajóegységek parancsnokának vezetésé-
vel kijöttek a rakpartra és szívélyes búcsút vettek a megje-
lentektől. a szovjet hadihajók néhány perccel 8 óra után hagy-
ták el a kikötőt a rákóczi induló hangjai mellett. legközeleb-
bi uticéljuk bratislava. utközben a kegyelet, az emlékezés je-
léül - tengerész szokás szerint - koszorút dobnak majd a duná-
ba esztergornál, azon a helyen, ahol az egykori dunai flotil-
la egyik aknaszedő hajója feladata teljesítése közben felrob-
bant és egy kivétellel személyzetének valamennyi tagja hősi
halált halt.

a szovjet hadihajókat a határig elkísérték a magyar nép-
hadsereg dunai flotillájának vezetői valamint két naszádja.
/mti/

--

bb 20. közlekedési balesetek

t fe/se szb -cz

1967. szeptember 27.

szolnokon, figyelmetlenül vezette a szolnok 7. sz. aköv
tehergépkocsiját tóth ernő 25 éves soffőr és a járművel az
uttesten felborult. a tehergépkocsi rakterén utazó három
szállítómunkás közül tóth sándor 29 éves gyulaházi lakos
olyan súlyosan megsérült, hogy a kórházbaszállítás után
meghalt, a másik kettő pedig könnyebb sérülést szenvedett.
a rendőrség tóth ernőt előzetes letartóztatásba helyezte és
ügyében a vizsgálatot folytatja.

kisdorog és bonyhádvarasd községek közötti szakaszon
ittasan vezette motorkerékpárját lehel mátyás 23 éves se-
gédmunkás. járművével felborult és olyan súlyosan megsérült,
hogy kórházba szállítás után meghalt. /mti/

--

9.50/szb

-14-

H
11.10.3

bb 21. hatálos áramítás

szb -cz

1967. szeptember 27.

érte oszkó ferenc 26 éves kubikust, aki tass községben lakásán
szabálytalanul végezte a villanyszerelési munkát. /mti/

--

bb 22. kialakulóban a kórháztechnikai tudomány - megkezdő-
dőtt a magyar orvostechikail konferencia

t kf/kf szb -cz

1967. szeptember 27.

szerdán edélelőtt - a mérés-technikai és automatizálási
tudományos egyesület rendezésében - a technika házában meg-
kezdődött a műszaki-tudományos és az orvostechika határ-
területén dolgozó szakemberek első nagyszabású hazai találko-
zója, a magyar orvostechikail konferencia. a tanácskozáson
külföldi - ndk-beli, lengyel, csehszlovák, bolgár és ameri-
kai - szakemberek is részt vesznek.

a konferenciát kolos richárd az egyesület elnöke, az or-
szágos műszakifejlesztési bizottság elnökhelyettese nyitotta
meg. hangsúlyozta, hogy a szakma várható igényeinek feltárá-
sával a tanácskozás nagy segítséget nyújt orvosi műszeripa-
runknak a közeljövő feladataira való alapos felkészüléséhez.
utána elsőnek az általános szekció látott munkához. a nemzet-
közi viszonylatban is jó hírű - a világ orvosi műszer-exportjá-
ban 5-6. helyen álló - magyar orvostechikail ipar távlati
fejlesztéséről, s az erre kiható nemzetközi munkamegosztás kér-
déseiről martos istván, a medicor művek műszaki igazgatója
tartott bevezető előadást. beszélt annak a fontosságáról, hogy
a baráti országok eredményeit figyelembe véve kell jól megvá-
lasztani a fejlesztésre kerülő ágazatokat. elmondotta, hogy
a medicor művek - amely orvosi műszergyártásunknak több mint
80 százalékát adja - új ágazatokkal is foglalkozik. az egye-
di műszereken kívül egyre inkább komplex berendezéseket gyárt.
kórházak és teljes kórházi berendezések tervezésével is fog-
lalkoznak, amellyel mintegy megalapoznak egy új tudományágot,
a kórháztechnikát.

/folyt.köv./

10.25/szb

-15-

H
11.10.3

bb 22. /kialakulóban a... 1. folyt./-szb

az orvostudomány és a hozzá kapcsolódó technika szakembereinek jeles képviselői a konferencián egyebek között megvitatták orvosi műszeriparunk eredményeit, feladatait. a négy-napos tanácskozáson 55 hazai és 12 külföldi előadás hangzik el az orvostudományban alkalmazásra kerülő új módszerekről, eljárásokról, s a hozzájuk szükséges korszerű technikai eszközökről, például a számítógépeknek, az ipari televízióknak, stb. az orvosi diagnosztikában, a gyógyításban való alkalmazásáról. külön csoportokban tárgyalnak a résztvevők a diagnosztikai módszerek és készülékek, a biotelemetria, a röntgentechnika és radiológia, az orvosi elektronikus készülékek, valamint a keringési és légzési rendszerek vizsgálatának problémáiról, feladatairól, eszközeiről. /mti/

..-

bb. 23. új pályaválasztási filmeket gyártanak - növelni kell a filmek forgalmazását - osztályfőnöki ankét vitatta meg a feladatokat

t sb/se/e cz

1967. szeptember 27.

a budapesti általános iskolák felsőtagozatu osztályainak és a gimnáziumok 3.-4. osztályainak többszáz osztályfőnöke szerdán a fővárosi művelődési házban tartott filmankéton megvitatta a pályaválasztási kisfilmek szerkesztésének és forgalmazásának problémáit. a gimnazisták érettségi utáni helyzetének elemzését és gondjaik megoldását tárgyaló új filmmel együtt jelenteg hat kisfilm segíti a fiatalok pályaválasztását. a munkaügyi minisztérium megbízásából a mafilm új filmet készített a mezőgazdasági szakmákról és megkezdte az ipar széles területét átfogó üzemplátogatás című film forgatását. a jövő évben már mindkét új kisfilmhez hozzájutnak az iskolák.

az ankét résztvevői megállapították, hogy az iskolák nem élnek eléggé a kisfilmek kölcsönzésének és bemutatásának lehetőségeivel, minthogy csaknem 2000 iskola rendelkezik filmvetítővel, s tavaly még az ezret sem érte el a pályaválasztási filmvetítések száma. az új oktatási évben tehát jelentősen növelni kell a filmek forgalmazását. az osztályfőnökök ankétján elhangzott bírálatok, javaslatok a további új pályaválasztási filmek meg szerkesztéséhez, témaválasztásához is sok hasznos tanácsot adtak. /mti/

12.00/ju

..-

-16-

mb

12.30/f

bb 24. felavatták a néphadsereg új tiszthelyetteseit

vid szf/fné-ju cz

1967. szeptember 27.

a központi tiszthelyettes iskolán szerdán bensőséges ünnepséget rendeztek abból az alkalomból, hogy felavatták a néphadsereg új hivatásos tiszthelyetteseit. az avatóünnepségen ott volt oláh istván vezérőrnagy, honvédelmi miniszterhelyettes, megjelentek a párt, a tanács képviselői és nagy számban az új tiszthelyettesek hozzátartozói.

diszegység fogadta a csapatzászlót és a miniszterhelyettest, ezután felolvasták az avatási parancsot.

a most avatott hivatásos tiszthelyettesek feladatairól az iskola parancsnoka beszélt. ezt követően a párt és az állami szervek képviselői, az üzemek megbízottai szalagot kötöttek az iskola csapatzászlójára.

az iskolaparancsnok szavaira csikós attila őrmester, kiválóan végzett hallgató válaszolt. az ünnepség az új hivatásos tiszthelyettesek diszmenetével ért véget. /mti/

..-

bb 25. időjárásjelentés

szb

1967. szeptember 27.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 27-én, szerdán délben:

továbbra is meleg idő

szárazföldünk középső részei a délnyugatról folyamatosan áramló meleg levegő hatására nyáriás, meleg az idő. nemcsak a földközi tenger partvidékén, hanem az alpok északi lejtőjén, például münchenben, valamint a kárpát-medencében és környékén is az elmúlt napon többfelé 29 fokot mértek. változékony, szeles, esős időjárás észak-európában és a szovjetunió európai területének keleti felén találunk.

/ folyt. köv./

13.00/ju

-17-

13.15

mb

bb 25. / időjárásjelentés... 1. folyt. /-szb

házánkban hétfőn napos, meleg idő volt. a hőmérséklet 8-11 óras napsütés mellett 22-29 fokig emelkedett. kedd hajnalra 10-15 fokig hűlt le a levegő. a délelőtti folyamán meleg, napos idő volt, 11 óráig 21-26 fokos hőmérsékletek alakultak ki.

budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 19,6 fok volt, 4,8 fokkal magasabb mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 25 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 764 milliméter, gyengén emelkedő irányzatú. a balaton vizének hőmérséklete siófoknál 11 órakor 19 fok volt.

várható időjárás csütörtök estig: kisebb felhőátvonulások eső nélkül. mérsékelt szél. a reggeli és délelőtti órákban párásság, helyenként köd. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 15, legmagasabb nappali hőmérséklet 23-28 fok között.

a duna vízállása szeptember 27-én, 261 centiméter.
/mti/

..-

bb 26. teljesítette évi tervét a nyiregyházi konzervgyár

vid-szf/fné szb -cz 1967. szeptember 27.

a nagy októberi szocialista forradalom 50. évfordulója tiszteletére kibontakozott széleskörű munkaverseny kiváló eredménnyel járt a nyiregyházi konzervgyárban. szeptember 26-án este a gyár teljesítette egész évre előirányzott 290 millió termelési tervét. több mint négyezer vagon konzerv készült el az idei szezonban, elsősorban külföldi piacra. az év háromnegyedére előírt export mennyiségnél 180 vagonnal többet küldtek el. a gyár vezetői és dolgozói úgy számolnak, hogy az év hátralevő részében még mintegy hatvan millió forint értékű konzervet készítenek. /mti/

..-

13.18/ju

-18-

kk

bb 27. október utján címmel kiállítás nyílt nyiregyházi

vid-szf/fné szb -cz

1967. szeptember 27.

a nagy októberi szocialista forradalom 50. évfordulója alkalmából a magyar honvédelmi szövetség szabócs-szatmár megyei elnökségének rendezésében „október utján„ címmel kiállítás nyílt szerdán a nyiregyházi tanárképző főiskolán. a kiállítás igen gazdag dokumentum és képanyaggal mutatja be a nagy októberi szocialista forradalom és a magyar tanácskötársaság eseményeit, az ellenállási mozgalom harcait, továbbá az mmsz életét, munkáját. /mti/

..-

bb 28. egy évi börtön a notorius kerékpártolvajnak

vid-szf/fné szb -cz

1967. szeptember 27.

váradi istván, 22 éves sajtóíróként lakos gyakran változtatta munkahelyét, az utóbbi időkben pedig már nem dolgozott. családi élete is rendezetlen volt, feleségétől elvált, s fiatal kora ellenére már a negyedik asszonnyal él élettársi közösségben. a megélhetéshez szükséges pénz megszerzésére kerékpártlopásra „specializálta„ magát. az italboltok előtt és más helyeken őrizetlenül hagyott kerékpárokat lopdosta. rendszerint miskolcra karikázott velük, s ott potom áron, egyszáz-kétszáz forintért eladta őket. rövid idő alatt bizonyíthatóan hat kerékpárt lopott, illetve adott el.

a miskolci járásbírósa váradi istvánt többrendbeli lopásért egy évi börtönre ítélte. /mti/

..-

bb 29. nemzetközi szimposium és kiállítás egerben a korrozio elleni védekezés szolgálatában

t kf/kf szb -cz

1967. szeptember 27.

a magyar kémikusok egyesületének korrozio szakosztálya - az omfb, a kőolaj és gázipari tröszt, a mineralimpex és az áfor közreműködésével - október 2-4 között egerben nemzetközi részvétellel szimposiumot és kiállítást rendez a kőolajipar és termékeit felhasználó ágazatok korrozio kérdéséről. a szimposium jelentőségéről, programjáról szerdán tájékoztatták a sajtó képviselőit a magyar kémikusok egyesületében.

/folyt.köv./
13.40/ju

-19-

kk

bb 29. /nemzetközi szimpozion... 1. folyt./-szb

a fontos tanácskozás látszólag felkapott, a valóságban azonban igen elhanyagolt területtel, a korrozio védelemmel foglalkozik. célja az, hogy a különböző területek kutatási eredményeit összefoglalja, s megtalálja, közös nevezőre hozza a védekezés legeredményesebb módszereit. a téma fontosságára mi sem jellemzőbb, mint az, hogy csupán hazánkban évente körülbelül négy milliárd forintnyi kárt okoz a korrozio. a tanácskozáson három nap alatt mintegy 40 hazai és 14 külföldi előadás hangzik el, ismerteti a korrozio elleni védekezés legújabb, legkorszerűbb hatásos módszereit. a hazai és a külföldi - a baráti országok szakemberein kívül angol, francia, osztrák, holland, olasz, osztrák, nyugatnémet, amerikai és svájci - szakemberek három csoportban foglalkoznak egyebek között a korszerű szigetelési eljárásokkal, a bányászati és a feldolgozó ágazatok korrozio problémáival, a kültéri acél és alumínium szerkezetek védelmével, megvitatják az alkalmazott eljárások és technológiák eredményét, gazdaságosságát. külön előadás-sorozat ismerteti majd a védekezés céljára készített korszerű gyártmányokat. ezekkel egyébként 10 - hazai és külföldi - cég termékei alapján kiállításon is megismerkedhetnek a tanácskozás résztvevői. /mti/

--

bb 30. eduardo frei, a chilei köztársaság elnöke

- szb -cz

1967. szeptember 27.

táviratban mondott köszönetet losonczi pálnak, az elnöki tanács elnökének a chilei nemzeti ünnep alkalmából kifejezett jókívánságaiért.

gabriel valdes külügyminiszter szintén táviratban köszönte meg péter jános külügyminiszter ugyanezen alkalomból küldött jókívánságait. /mti/

--

embargó: 28-án, csütörtökön reggel 5 óráig!

bb 31. a magyar népköztársaság kormánya

lk szb -cz

1967. szeptember 27.

és a török köztársaság kormánya elhatározta, hogy az országok közötti diplomáciai kapcsolatot kölcsönösen nagy-követségi szintre emelik. /mti/

14.10/szb

-20-

1445J

NA

bb 33. új üdülő hajdusoboszlón

vid szf/fné-ju cz

1967. szeptember 27.

hajdusoboszlón, a gyógyüdülő övezetben új, korszerű üdülőépület készült el. a máv alkalmazottak első biztosító és segély egyesülete építette tagjai részére a háromemeletes üdülőt, amely tiznapos turnusokban 100 személyt fogadhat. az épület földgázfűtéssel látták el. az új vasutas üdülőbe már megérkeztek az első vendégek. /mti/

--

bb 32. a kpm közuti főigazgatóság közli,

-ju cz

1967. szeptember 27.

a balassagyarmat-ipoly határhid újjáépítésével kapcsolatban a balassagyarmat-slovenske-darmoty határátkelőhelyet 1967. október 1-től december 31-ig lezárják. a lezárás időtartama ra a személygépkocsiforgalmat a parassapuszta-sahy közuti határátkelőhelyre, a tehergépkocsiforgalmat pedig rajka-rusovce és a tornyosnémeti-milhost étkelőhelyre irányítják.

a parassapuszta-sahy határátkelőhely - mivel a rétság-hont közötti utszakason utépitési munkák folynak - budapest-vác-nagymaros-szob-vámosmikola-parassapuszta utvonalon közelit-hető meg. /mti/

--

bb 35. s. n. mishra parlamenti képviselő,

-ju cz

1967. szeptember 27.

az india nemzeti kongresszus párt parlamenti csoportjának helyettes vezetője és k. n. joshi a kongresszus párt parlamenti osztályának titkára az országgyűlés meghívására néhány napos látogatásra magyarországra érkezett. az indiai vendégeket fogadta dr. beresztóczy miklós az országgyűlés alelnöke. ugyancsak látogatást tettek kiss árpádnál az országos műszaki fejlesztési bizottság elnökénél. /mti/

--

14.45/ju

-21-

NA

bb 34. honvédelmi érdemeket adtak át debrecenben

vid szf/fné-ju cz

1967. szeptember 27.

a fegyveres erők napja alkalmából szerdán debrecenben, a megyei tanács épületében a polgári védelem érdekében hosszab időn át kifejtett tevékenységért kitüntetések nyújtottak át. ambrus istván, a hajdu-bihar megyei tanács vb elnöke 10-15 éve a polgári védelemben tevékenykedő 33 személyt tüntetett ki. államigazgatási és üzemi szolgálati parancsnokok és beosztottak részesültek honvédelmi érdemükért kitüntetésben. ez volt az első alkalom, hogy hajdu-bihar megyében a polgári védelem tagjai kitüntetések kaptak. /mti/

bb 37. elkészült a magyar-osztrák villamos távvezeték orosz-lánygyőri szakasza

b vid szf/fné-ju cz

1967. szeptember 27.

mint köztudomású, a szovjetunió, csehszlovákia és jugoszlávia után ausztria is bekapcsolódik hazánk nemzetközi kooperációs energiahálózatába. az orosz-lányi hőerőműtől az osztrák határig magyar szerelők, az osztrák határon túl osztrák szakmunkások építik az együttműködést lehetővé tevő nagyfeszültségű villamos távvezetékét.

a hazai szakasz építői, az országos villamos távvezeték vállalat dolgozói szerdán befejezték az orosz-lányi hőerőműtől győrig vezető 47 km-es szakasz építését. száznegyvennégy osztrák munkást állítottak fel. a nagyarányú munkát több korszerű gép könnyítette meg. nagyteljesítményű szovjet gyártmányú furógéppel és angol gödörásó géppel, amerikai gyártmányú vezetékhozó berendezéssel dolgoznak. győri elosztó állomást építenek. itt fogadják majd más dunántúli erőművektől érkező energiát is és megfelelő transzformálás után továbbítják az osztrák fővárosig.

természetesen a magyar energiarendszer nemcsak ad, hanem kap is áramot ausztriából. az állomás építésével egyidejűleg folytatják a vezeték építését is. a tervek szerint jövő év márciusában találkozhatnak össze hegyeshalomnál a magyar szerelők osztrák szaktársaikkal. a korszerű, 220 kilovoltos vezetékét már a tavasszal üzembe akarják helyezni. /mti/

15.20/ju

16.10.11

-22-

Ma

bb.39. elkészült kecskemét távlati rendezési terve

a/vid/szf/fné/il/cz

1967.szeptember 27.

a bács-kiskun megyei tanács szerdai ülésén jóváhagyta kecskemét város távlati rendezési tervét, amelynek kidolgozását - mint az előterjesztett javaslat hangsúlyozza - a megyeszékhely gyorsütemű fejlődése tette szükségessé.

a rendezési terv 15-25 évi távlatban szabja meg az egyes fejlesztési feladatokat. a 600 éves alföldi várost - hagyományos települési jellegét figyelembe véve - három „gyűrűben”, 14 lakóközre osztva fejlesztik tovább. legfelül regionális szerepkörű régi és kiépülő új városközpont, a középsőben a régi város, a harmadikban peremrészekben pedig az új lakónegyedek és az ipartelepek helyezkednek majd el. ennek megfelelően telepítik az új üzemeket, s alakítják át a régiakat.

az öregtemplom mögötti földszintes lakóközreket helyén építik fel az új városközpontot, ahol a modern lakóépületeken kívül helyet kap az új művelődési ház, két irodaház, a megyei párt- és tanácsszékház, valamint egy szolgáltatóház. a lakosság kommunális és kulturális igényeit három alközpont szolgálja majd. az egyik a már felépült, leninről elnevezett modern lakónegyed, a másik a most épülő hunyadi, a harmadik pedig az ezután kiépülő széchenyi városrész lesz.

a számítások szerint 1980-ig 90.500- ra nő kecskemét lakóinak száma. tizenháromezer ötszáz lakást kell felépíteni. a rendezési terv szerint állami erőből, nagyüzemi technológiával csak ötszintesnél magasabb lakóházak készülnek. saját erőből tervezik az összes lakások felét, ezek nagyrésze 2-3 szintes, kisebb része pedig kertés családirház lesz.

a terv közlekedésfejlesztési része a harmadik évezredig előremutat. ezen kívül előirányozza a város környékének korszerű fásítási tervét, s a műkertben városliget telepítését./mti/

-.-

bb.38. pécs szovjet testvérvárosába, Lvovba utazott

vid/szf/fné/il/cz

1967. szeptember 27.

dr.boross béla, a pécsi orvostudományi egyetem rektora és hajnal józsef, a rektori hivatal vezetője, a két város egyetemai közötti baráti és együttműködési kapcsolatok kialakításának céljából. első lépésként meghívják a Lvovi egyetemet, képviseltesse magát a magyar felsőoktatás 600 éves jubileumának pécsi ünnepségein./mti/

-.-

- 23 -

bb.45/ju

16.10

Ma

bb.36. több szőlő, jobb bor baranyában

b/vid/szf/fné/il/cz

1967. szeptember 27.

szüretelnek a „végeken, is: az ország legdélőbb borvidékén baranyában, megkezdtek akorai borszőlő szedését a nagyüzemekben. az aszály következtében ország-szerte alacsonyak az idei termés hozamok. baranya azonban jelek szerint, kivétel. szerencsés fekvése, kedvező éghajlata eredményeként a tavalyinál is gazdagabb szüret ígérkezik: több szőlő termett és jobb lesz a bor. a megye négy nagy borvidékén, a 17 ezer holdat magába foglaló villány-siklói, pécsi, mohácsi és szigetvári szőlőhegyeken 17 mázsa körüli átlagtermésre számítanak. ez egy-másfél mázsa-val több a tavalyinál, bár ugyanennyivel kevesebb is, mint amennyit az aszály előtt becsültek.

helyenként, különösképpen a villány-siklói történelmi borvidék gazdaságaiban, kimagasló hozamokat ígérnek a kordonosan művelt tőkék. a siklói magyar-bolgár testvériség tsz-ben ahol, tavaly holdanként 48 mázsa szőlőt szüreteltek, most 50 mázsa feletti átlagtermést várnak. a mecsekvidéki pingazgazdaság mintegy 23 ezer hektóliter bort vesz át a következő hetekben, hónapokban a baranyai termelőktől, másfélezer hektóliterrel többet, mint az előző évben. a termésnek több mint felét az idén már a szőlőtermelő szövetkezeti és állami gazdaságok adják.

a csendes, meleg idővel beköszöntött vénasszonyok nyara kedvezően érleli a fürtöket. a már érett ezerjő, oportó hárslevélű és leányka fajtákat 19-21 cukorfokkal szüretelik, olyan minőséggel tehát, mint sok esztendőben a kései fajtákat. a nagyszüretre majd csak október 10. után kerül sor. a szakemberek az utóbbi évek legjobb minőségű termésére számítanak, többek között 21-23 fokos olasz és bánáti rizlingre./mti/

--

bb.40. ifjúsági brigádvezetők megyei tanácskozása nyiregyházán

vid/szf/fné/il/cz

1967. szeptember 27.

a mezőgazdaságban dolgozó ifjúsági brigádok vezetői megyei tanácskozást tartottak szerdán nyiregyházán. az értekezleten megbeszélték az ifjúsági versenyek továbbfejlesztésének lehetőségeit. szabócs-szatmár mezőgazdaságában már most is 309 ifjúsági brigád dolgozik 4300 taggal. közülük 254 vesz részt a megyei versenyben és száz tüzte ki célul a szocialista cím elnyerését. az eredmények alapot adnak a verseny további kibontakoztatására. a tanácskozáson nyújtották át a legjobb kombájnosoknak a jutalmakat. a versenyben 117 fiatal indult, közülük 13-at jutalmaztak meg./mti/

--

- 24 -

15.45/ju

16.30k

bb.41. ifjúsági nagygyűlés nagykanizsán a fegyveres erők napja alkalmából

t/vid/se/il/cz

1967. szeptember 27.

a fegyveres erők napja alkalmából a kisz központi bizottsága és a nagykanizsai városi kisz bizottság rendezésében szerdán délután ifjúsági nagygyűlést tartottak nagykanizsán a felsőfoku mezőgazdasági technikum sportcsarnokában. a nagygyűlésen a város fiataljainak képviselői, valamint a dunántúlon állomásozó katonai alakulatok küldöttei és az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet katonai alakulatok komszomol küldöttsége vett részt. megjelent baranyai jános az mszmp zala megyei bizottságának titkára, vándor lászló a nagykanizsai városi pártbizottság első titkára, lendvai miklós a kisz megyei bizottságának titkára, a honvédelmi miniszter képviselőjében kutika károly vezérőrnagy, lakatos béla vezérőrnagy, ott volt molnár györgy, a kisz központi bizottságának titkára. részt vettek a nagygyűlésen a város politikai, társadalmi és gazdasági életének vezetői.

az egybegyűlt több ezer fiatal gyűlését vándor lászló a városi pártbizottság első titkára nyitotta meg, majd molnár györgy a kisz kb titkára mondott ünnepi beszédet. méltatta a fegyveres erők napja jelentőségét és hangsúlyozta, hogy ifjúsági szervezetek inknek nagy gondot kell fordítani a fegyveres erők kisz alapszervezeteivel való együttműködésre, a fiatalok szocialista hazaszeretetre, honvédelmi nevelésére. ezután molnár györgy a kisz aranykoszorus jelvényével tüntetett ki 15 katona fiatalot, akik a hadseregben aktív ifjúsági szervező munkát fejtettek ki. a szerdai nagygyűlés a kisz kb művészegyüttese rajzó zenekarának és tánckarának műsorával fejeződött be. a fegyveres erők napja helyi rendezvényei még két napig tartanak. többek között munkás és diák-kisz alapszervezetek köszöntik a fegyveres alakulatokat, zászlót avat az uttoró honvédelmi zászlóalj, megrendezik a csapajev néven szereplő uttoró harci játékot, munkás és diákfiatalok látogatnak el laktanyákba, majd ezt viszonyozva a város üzemeiben katona fiatalokat látnak vendégül./mti/

--

bb.42. fegyverrel a hazáért

il/cz

1967. szeptember 27.

cimmal fotókiállítás nyílt meg szerdán a fegyveres erők napja alkalmából a magyar újságírók országos szövetsége honvédelmi szakosztályának rendezésében az mti vadász ernő kiállításai termében. a tárlatot - amelynek vernisszázásán a fegyveres erők több magas rangú tisztje is résztvett siklói norbert, a muosz főtitkára nyitotta meg. a kiállítás látogatói a meghirdetett pályázatra beérkezett száz alkotás közül a legszebb 57 fotót tekinthetik meg. /folyt.köv./

- 25 -

16.30/ju

17.10k

bb.42./ fegyverrel a hazáért....1.folyt./ il

ezen hűen ábrázolják a fegyveres testületek mindennapi életét, harci kiképzését. a kiállítás - hétfő kivételével - október 20.- ig naponta megtekinthető./mti/

..-

bb.43. homokjavítási tanácskozás nyiregyházán

vid/szf/bné/il/cz 1967. szeptember 27.

a szabolcs-szatmár megyei talajvédelmi bizottság és a nyírségi mezőgazdasági kísérleti intézet homokjavítási tanácskozást rendezett szerdán nyiregyházán. a tudományos kutatók és a mezőgazdasági szakemberek megállapították, hogy a keletmagyarországi tájon több mint kétszáz ezer hold terméketlen, vagy részben termő homoktalaj szorul javításra. a javításhoz lényegében már megteremtették a feltételeket. a jövőben a termelő nagyüzemek elsősorban arra törekszenek, hogy a nyírségi földek gyors vízátteresztő képességét - amely kedvezőtlenül hat a növénytermelésre - csökkentsék, különböző szerves anyagokkal. a savas kémhatású homoktalajokat a megyében feltárható kalciumkarbonát iszappal közömbösítik majd. az eddigi kísérletek azt bizonyítják, hogy a megjavított nyírségi homokon általában 25, egyes esetekben pedig ötven százalékkal emelkedik a terméshozam./mti/

..-

bb.44. megkezdte az ipari víz sótalanítását pétfürdő új üzeme - óránként 1400 köbméter vizet lágyít

a/vid/szf/bné/il/cz 1967. szeptember 27.

a péti nitrogénművek nagybővítése jelentős szakaszához érkezett: szerdán az ország egyik legkorszerűbb vízlágyító-jában megkezdtek az üzemi próbákat. a negyven millió forintos költséggel emelt üzem teljesítménye eléri az óránkénti 1400 kömétert. ezt az eredményt azonban csak a berendezések fokozatos üzembeállítása után éri el. egyelőre csak az első egység kezdte meg a vízlágyítást, a szükségletnek megfelelően kapcsolódik be a munkában az üzem többi berendezése.

a próbaüzem során sikerrel távolították el az ipari vízben lévő ásványi sókat, amelyek a felmelegedés után vízbőként kiválnának és tönkre tennék a berendezéseket. a vízkőképződés megelőzésére mésztej oldatot kevernek az ipari vízhez. a kialakuló vegyi reakció során elkülönülnek a nem kívánt kalcium és magnézium szennyeződések és így egyötödére csökken a víz sótartalma.

/folyt.köv./

- 26 -

kk

16.45/ju
17.10k

bb 44. megkezdte.. 1. folyt. /-ju

az üzem beruházási költségeit sikerült csökkenteni azzal, hogy a nagyobb tartályokat a szabad ég alatt szerelték fel, jól szigetelt kivitelben. a kezelő személyzetnek megfelelő védett helyiséget építettek. az üzemhez modern laboratórium tartozik. az első vizminták elemzése azt mutatja, hogy a péti üzemrész teljesítménye megfelel a várakozásnak, a mérnökök előzetes számításainak. /mti/

..-

bb 45. az ensz munkacsoportja bács-kiskun megyében

vid szf/fné-ju cz 1967. szeptember 27.

szerdán bács-kiskun megyébe látogatott az ensz európai gazdasági bizottságának mezőgazdasági gépesítési munkacsoportja. a delegáció 16 európai ország, megbízottainak, valamint az egyesült államok 26 neves szakemberének részvételével - délelőtt a duna-tisza -közi mezőgazdasági kísérleti intézetet kereste fel. a vendégeket kiss árpád, helyettes igazgató tájékoztatta az intézet munkájáról, majd báldy béla, osztályvezető a paradicsom nemesítéséről, gépesítéséről tartott szemléltető előadást. a munkacsoport tagjait délután az izsáki állami gazdaságban látták vendégül. a jó hírű szőlőtermelő gazdaságban a szőlőtermelés gépeit és a feldolgozó üzem tanulóanyagot. a delegáció csütörtökön pest megyébe látog. /mti/

..-

szerkesztőségek figyelmébe!

-ju cz

1967. szeptember 27.

a mai bb 21. sz. hírünk / halálos áramütés / első sorában a községnév helyesen: tamási/ mti/

..-

16.50/ju
17.10k

-27-

kk

bb 46. tanácskozás debrecenben hajdu-bihar megye komplex hévízhasznosításáról

a vid szf/fné-ju cz

1967. szeptember 27.

a magyar hidrológiai társaság debreceni csoportjának rendezésében szerdán debrecenben, a technika házában, háromnapos tanácskozás kezdődött hajdu-bihar megye komplex hévízhasznosításáról.

az előadások során arról adtak számot, hogy milyenek a hajduság vízföldtani viszonyai a hévízfeltárások lehetőségének figyelembevételével. megállapították, hogy a megye gazdag hévizekben, 127 olyan kutat tartanak nyilván, amelyeknek hőfoka 26 celsius fok felett van. a hévizeket elsősorban gyógyászati és üdültetési célokra hasznosítják. a hévíz kedvező feltételeket teremtett az üdülőkörzet fejlesztésére és lehetőséget ad mezőgazdasági hasznosításra is. a mezőgazdasági hasznosításban hajduszoboszlón, hajdunánáson, és földesen értek el figyelemreméltó eredményeket. leggazdaságosabban a földesi rákóczi termelőszövetkezet hasznosítja a hévizet, októbertől májusig melegházak fűtésére fordítja. a csucsfogyasztás márciusban van, amikor a feltörő melegvíz 60 százaléka kerül hasznosításra. áprilistól szeptemberig a fürdő is bekapcsolódik a hévízszolgáltatásba a mezőgazdaság részére. /mti/

--

bb 48. apró Antal a minisztertanács elnökhelyettese

-ju cz

1967. szeptember 27.

szeptember 27.-én fogadta John Crutcher-t Kansas /usa/ állam kormányzóhelyettesét, a kansasi törvényhozó testület budapesti tartózkodó turistacsoportjának vezetőjét. /mti/

--

17.00/ju

17.35K

KR

-28-

bb 47. végetért az országos politechnikai szeminárium

t fe/se-ju cz

1967. szeptember 27.

szerdán befejezte munkáját az országos politechnikai szeminárium. a plenáris záróülésen a négy szekció két napos tanácskozásának eredményeit foglalta össze dr. fekete józsef a művelődésügyi minisztérium közoktatási főosztályának vezetője. megállapította, hogy a mintegy száz felszólaló jól oomborított ki a gyakorlati foglalkozás és a politechnikai oktatás terén elért eddigi eredményeket. ugyanakkor rávilágított azokra a megoldásra váró feladatokra is, amelyek a politechnikai oktatást továbbfejleszthetik. a szeminárium gyümölcsöző volt abból a szempontból is, hogy gazdag anyagot gyűjtött össze az e témakörrel foglalkozó tudományos dolgozók számára. /mti/

--

bb 50. évadnyitó előadás a győri kiskalud színházban

vid szf/fné-ju cz

1967. szeptember 27.

a győri kiskalud színház szerdán este tartotta évadnyitó előadását. a színházlátogató győri közönség már-már feledésbe ment régi darabot láthatott: gárdonyi Géza a láthatatlan ember című művét. kamarás Gyula rendező ötletes színpadi megoldásokkal tette gördülékennyé a 21 képből álló darab előadását. a főbb szerepeket Mester János, Szende Bessy, Solti Bertalan Kossuth-díjas érdemes művész, Gárdonyi László érdemes művész, Balogh Emese és Ujlaki Károly alakították.

a győri színház művészei már próbálják Pausztovszkij Csillagok című színművét, amelyet a nagy októberi szocialista forradalom évfordulóján mutatnak be. /mti/

--

17.10/ju

17.35K

ME

-29-

bb 49. Antal Imre zongoraművész győri fiatalok pódium szinpadán

vid szf/bné-ju
a győri

1967. szeptember 27.

városi tanács művelődési osztálya és a titvárosi szervezete, a művészeti nevelő munka, valamint az irodalmi tudatformálás céljából a Kék-duna eszpresszóban pódium-szinpadot alapított. a pódiumszinpadon, neves előadóművészek, írók, költők találkoznak majd a győri ifjúsággal.

az első találkozóra szerdán este került sor, amikor a győri fiatalok Antal Imre zongoraművésszel, játékanak bravúros technikájával szímerkedhettek meg. /mti/

bb 52. menetdalverseny Miskolcon, a fegyveres erők napja alkalmából

a vid szf/fné-ju cz

1967. szeptember 27.

Szerdán Miskolcon, a fegyveres erők napja alkalmából és a nagy októberi szocialista forradalom 50. évfordulójának ünneplése jegyében a miskolci és a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei kiszervezetek mintegy negyven csoport részvételével menetdal versenyt rendeztek.

/ folyt. köv. /

18.45/ju

20⁵⁰ K

KL

-30 -

bb 52. / menetdalverseny... 1. folyt. /-ju

a város villanegyedétől a szakszervezetek megyei tanácsának székházáig terjedő mintegy kilométeres utvonalon a diósgyőri nagyüzemek – többek között a Lenin kohászati művek, a diósgyőri gápgyár, továbbá az általános iskolák uttoró csapatai és a honvédség határvédelmi alakulataiból alakult együttesek a tanácsköztársaság idejéből fennmaradt és a felszabadulás után szerzett dalokat énekelve vonultak végig. számos olyan dalt is énekeltek, amelyek a Horthy korszakban tartott illegális találkozókön szóltak meg a bükkben.

a verseny legjobbjait a zsüri véleménye alapján díjazták.

ezután a fiatalok a fegyveres erők tagjaival együtt nagygyűlésen vettek részt a szakszervezetek megyei tanácsának székházában. /mti/

bb 51. tudományos ülészsak a miskolci nehézipari műszaki egyetemen a nagy októberi szocialista forradalom évfordulója alkalmából

a vid szf/fné-ju cz

1967. szeptember 27.

a nagy októberi szocialista forradalom 50. évfordulója alkalmából szerdán Miskolcon, a nehézipari műszaki egyetemen, nyilvános egyetemi tanácsülésen nyitották meg azt a rendezvény-sorozatot, amelyen az egyetem tudományos munkatársai megemlékeznek a szocialista forradalom féltévszázada alatt elért műszaki-tudományos eredményekről.

/ folyt. köv. /

18.45/ju

20⁵⁰ K

KL

-31-

ob 51. / tudományos ülésszak... 1. folyt. /-ju

az ülészekon megjelent a miskolci nehézipari műszaki egyetemmel baráti kapcsolatot tartó szovjetunióbeli felsőoktatási intézmények vezetői közül a v. i. leninről elnevezett és lenin, renddel kitüntetett harkovi műszaki főiskola dékánja e. g. goloszkokov, és l. sz. smugljakov professzor, a moszkvai bányászati egyetem részéről v. v. rzsevszkij rektor, sz. a. burcsakov rektorhelyettes, és b. i. fedunec docens, a műszaki tudományok kandidátusa, a moszkvai acélintézetet m. a. glinkov professzor, érdemes tudós, valamint e. p. abroszincov professzor és l. i. levi professzor képviselte. részt vett az ünnepségen dr. polinszky károly, művelődésügyi miniszterhelyettes, ott voltak a megyei és a városi pártbizottság, a megyei és városi tanács képviselői is.

dr. zambó jános rektor, tanszékvezető egyetemi tanár megnyitója után novák józsef tanszékvezető egyetemi docens számtal be eredeti levéltári kutatások alapján a nagy októberi szocialista forradalom borsod megyére kifejtett közvetlen hatásáról.

ezt követően kiosztották az 50. évforduló alkalmából meghirdetett egyetemi oktatói pályázat díjait. az egyetem tudományos fokozattal nem rendelkező adjunktusai, tanársegédei és gyakornokai között 25 pénzbeli jutalmat osztottak ki, a társadalom - a természet- és a műszaki tudományok területén benyújtott pályamunkáiért.

a rektori fogadóteremben tartott kötetlen beszélgetés alkalmával a szovjet egyetemnek küldöttségei nevében v. v. rzsevszkij, a moszkvai bányászati egyetem rektora ajándékokat adott át a miskolci nehézipari műszaki egyetemnek, egyebek között egy lenin portrét. /mti/

18.55/10

20.10
K
K

-32-

bb.53. időjárásjelentés

11/

1967.szeptember 27. *

a meleg idő tovább tart.

várható időjárás csütörtök estig: kisebb felhőátvonu-
lások eső nélkül. mérsékelt szél. a reggeli, délelőtti
órákban párásság, helyenként köd. várható legmagasabb nap-
pali hőmérséklet csütörtökön 24 - 28 fok között. /mti/

0.20.30/11

-33-

20.50/11

12/

v é g •

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-480, 356-380

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

parlament

1967. szeptember 27.

bkk. 1. veres józsef beszéde

gy/bs

1967. szeptember 27.

rendelkezésre bocsátjuk veres józsef munkaügyi miniszter beszédét, amely az országgyűlés szerdai ülésén hangzik el. a beszéd embargós! csak jelzésre használható fel.

x x x

tisztelt országgyűlés
tisztelt képviselő elvtársak!

az új munka törvénykönyvről szóló törvényjavaslatot a magyar forradalmi munkás paraszt kormány megbízásából tisztelttel az országgyűlés elé terjesztem megvitatás és elfogadás céljából.

az új munkatörvénykönyve elkészítését a hazánk társadalmi, politikai és gazdasági körülményekben bekövetkezett jelentős változások teszik szükségessé. tizenhat éve, 1951-ben készült el a jelenleg érvényben levő munka törvénykönyve - hangoztatta a miniszter, majd kiemelte:

a magyar szocialista munkáspártnak és a magyar forradalmi munkás paraszt kormánynak mindig fő törekvései közé tartozott a gazdaság állandó fejlesztése, a szocialista demokrácia szélesítése, a dolgozó tömegekkel való kapcsolat erősítése, népünk életszínvonalának növelése, szociális körülményeinek szakadatlan javításáért.

e törekvések eredményeként az elmúlt 10 esztendőben népünk életszínvonala nagymértékben emelkedett. a bérből és fizetésből élők átlagos reálbére 1956-tól 1966-ig 47 százalékkal, a munkás és alkalmazotti népesség egy főre jutó reáljövedelme pedig 64,3 százalékkal emelkedett.

a bérből és fizetésből élők számaránya 1951-től 1966-ig több mint másfélszeresére növekedett. az iparban és építőiparban foglalkoztatottak száma pedig 1966-ra az 1951. évinek mintegy kétszeresére nőtt. az iparban foglalkoztatottak arányának ilyen mérvű emelkedését jelentős új ipari létesítmények építése és a régi üzemek nagyarányú fejlesztése tette lehetővé.

/folyt. köv./

ML

parlament

bkk. 1. / veres józsef.... 1. folyt./ gy

az életszínvonal elmúlt 10 esztendő emelkedéséről szolt ezután veres józsef, s hangoztatta:

- az iparban és a mezőgazdaságban végbement változásokkal egyidőben nagyjelentőségű szociális intézkedések is történtek. régi elavult nyugdíjrendszerünket 1958-ban átalakítottuk egy korszerűbb - és a réginél nyugodtabb öregkört biztosító - nyugdíjrendszerre.

- a mezőgazdaság nagyüzemesítésével együttjáró jelentős fejlődés lehetővé tette, hogy legutóbb a mezőgazdasági dolgozók számára is - az iparéhoz hasonló - új nyugdíjrendszert hozunk létre.

a szociális intézkedések sorában előbb 1959-ben, majd 1965-ben és 1966-ban emeltük a családi pótlékokat is. a szülőanyák és a család megbecsülését kifejező fontos intézkedése volt pártunknak és kormányunknak a szülési szabadság 20 hétre történő felemelése.

az iparban mintegy 210 000, egészségre ártalmas munkaterületen foglalkoztatott dolgozó munkaidejét 36-42 órára csökkenttük.

kedves elvtársak:

pártunk 9. kongresszusa fontos határozatokat hozott dolgozó népünk életkörülményeinek további javítására. jóváhagyta - 1970-ig történő bevezetéssel - az ipar területén a munkahét 44 órára történő csökkentését. ennek előkészítése folyamatban van.

a 44 órás munkahétről hozott határozat önmagáért beszél. előkészítéséhez nagyon gondos elemző, szervező munka szükséges, és az, hogy felhasználjuk a munka- és üzemszervezés terén meglévő tartalékokat. ezek kivétel nélkül minden vállalatnál megtalálhatók.

e tartalékok feltárását nemcsak a 44 órás munkahétre való áttérés teszi szükségessé, hanem az új gazdasági mechanizmus bevezetése is, melynek az a célja, hogy a termelékenység gyorsabb méretű növekedésével további eredményeket érjünk el a dolgozók életszínvonalá, valamint munka- és életkörülményeinek javítása terén.

/folyt. köv./

- 2 -

MW

parlament

bkk. 1. / veres józsef... 2. folyt./ gy

a szocialista humanizmus elve alapján a kongresszus az anya- és a családvédelemben is további lépéseket tartott szükségesnek, ezért határozatot hozott - több más intézkedéssel egyetemben - a gyermekgondozási segély bevezetésére. a közvélemény, e kongresszusi határozatot, s annak gyors és hatékony végrehajtását helyesléssel, megaláztatással fogadta.

jelentős intézkedésként említette meg a miniszter a kormány ezévi hozott határozatát a csökkent munkaképességű dolgozók védelméről. ez a határozat védelemben részesíti azokat a dolgozókat, akik kisebb mértékű megrokkánásuk, vagy betegségük következtében egy-egy munkaterületen már nem tudnak teljes értékű munkát kifejtteni és ezért intézményesen kell róluk gondoskodni.

pártunk 9. kongresszusának határozatai és az annak nyomán hozott intézkedések sorában külön kiemelendők azok, amelyek a nagyüzemi mezőgazdaság útjára tért szorgalmas parasztágunk élet- és szociális körülményeinek további javítására irányulnak.

az új gazdaságirányítási rendszer előkészítése során - folytatta veres józsef - meg kellett vizsgálni, hogy a munkaügyi rendelkezések - és ezek között különösen a munka törvénykönyve - mennyiben felel meg az új követelményeknek.

a jelenlegi munka törvénykönyve 1951-ben jött létre. a centralizált, utasításokon alapuló gazdaságirányítási rendszerre épült, központilag szabályozta a rész kérdéseket is. a törvénykönyvet és végrehajtási-rendeletét azóta mintegy 50 alkalommal kellett módosítani. ennek következtében a rendelkezések - egy sor vonatkozásban - ellentmondásossá is váltak.

ugyanakkor - a módosítások ellenére - nem valósította meg teljes mértékben azokat a követelményeket, amelyeket a bekövetkezett társadalmi, gazdasági fejlődés a jelenlegi gazdaságirányítási rendszerben is indokoltá tett volna.

e körülmények önmagukban is indokolják egy új munka törvénykönyve kiadását. de elkerülhetetlenül szükségessé teszi ezt az is, hogy az 1968-ban bevezetésre kerülő új gazdaságirányítási rendszer - a gazdálkodás minden ágában - igen jelentős önállóságot biztosít a vállalatoknak.

/folyt. köv./

- 3 -

MW

parlament

bkk. 1. / veres józsef... 3. folyt./ gy

ez lehetővé teszi, hogy mindazt a hatalmas energiát, ami a szocialista típusú gazdálkodásban rejlik, az eddiginél még jobban felhasználhassuk a szocialista építés meggyorsítására.

az új törvénykönyv tervezetének alapelve, hogy magát a törvényt elvívé tegyük és a részletes szabályozást a végrehajtási utasításokra, alapvetően azonban a vállalatoknál megkötendő kollektív szerződésekre bizzuk. ezzel az ügyek intézése könnyebbé, áttekinthetőbbé válik.

meggyőződésem, hogy mindazok a törekvések, amelyek pártunkat és kormányunkat vezetik - a dolgozók élet-, munka- és szociális körülményeinek fejlesztése tekintetében - a törvény-tervezetben és annak végrehajtási utasításában világosan kifejezésre jutnak.

hangsúlyozta a miniszter, hogy a tervezett új jogszabály nemzetközi mércével mérve is kiállja a próbát: méltán sorakozik fel a szocialista országok hasonló jellegű törvényeihez. a tőkés országokban, legyenek azok a legnagyobbak vagy a legkisebbek; sehol nincs ilyen egységes, a dolgozók összes kategóriájára vonatkozó, a dolgozók jogait ilyen körülmények között védő törvénykönyv.

tisztelt országgyűlés!

a munka törvénykönyvének az a célja, hogy meghatározza a dolgozók és a vállalatok közötti viszonyt, előírja a jogokat és köteleességeket, valamint az állami szerveknek ezekkel kapcsolatos feladatait és tevékenységét.

a munka törvénykönyve tervezetének rendelkezései közül elsőként a vállalati önálló gazdálkodást elősegítő néhány új intézkedésre szeretnék utalni:

a munka törvénykönyvének 45. paragrafusa a mainál lényegesen szélesebb mértékben vállalati hatáskörbe adja a bérezési szabályok meghatározását. ezzel az intézkedéssel a bérgazdálkodás eddigi túlzott kötöttsége, - amit mind a termelési érdekek, mind pedig a munkaerőgazdálkodás vonatkozásában az utóbbi években erősen vitattak - megszűnik.

/folyt. köv./

- 4 -

MW

parlament

bkk. 1. / veres józsef... 4. folyt./ gy

Lehetőség adódik a vállalatok számára, hogy fokozottabban differenciálhassanak a dolgozók között és - a többi tervezett intézkedéssel együtt - hatékonyabb eszközökkel rendelkezzenek a jutalmazás és a fegyelmezés terén is.

a munka törvénykönyve 39. paragrafusa szerint vállalati hatáskörbe kerül a munkaidő-alappal történő gazdálkodás. a vállalat - a központi elvek keretei között -, maga határozhatja meg - termelési igényeinek legmegfelelőbben - a munkaidő beosztást.

a munka törvénykönyvének tervezete felszámolja azokat a jelenlegi - és az új gazdaságirányítási rendszerben szükségtelessé váló - lehetőségeket, amelyek túlzott beleszólást engedtek a központi szervek számára a vállalat belső ügyeibe.

a vállalati hatáskör növelésével kapcsolatban első között kell említenem a kollektív szerződések rendszerének bevezetését, amelyről a törvényjavaslat 10. paragrafusa rendelkezik.

a kollektív szerződések rendszere - azáltal, hogy, hogy a részletes szabályokat vállalati szinten határozza meg - egyidejűleg szolgálja a vállalati önállóság fejlesztését és egyben a dolgozók érdekeinek fokozott védelmét. a kollektív szerződések tehát végső soron nem mások, mint a munka törvénykönyvének üzemi végrehajtási utasításai, amelyeket a dolgozók érdekvédelmi szerve, a szakszervezet és a vállalat - a dolgozók bevonásával - köt meg.

az üzemi demokráciának ez a széleskörű fejlődése, nagymértékben teret ad az alkotó-kezdemenyvezéseknek, bevonja a vállalatokat és a dolgozókat az őket érintő legközvetlenebb kérdések rendezésébe. együttesen döntenek vállalaton belül az anyagi ösztönzők kialakításáról, a munkaidő beosztásáról, az esetleges túlmunka elrendelésének feltételeiről, vagy a dolgozók felmondási idejének meghatározásáról.

ez a nagyjelentőségű változtatás - hogy tudniillik a részletes szabályozás jelentős részére a kollektív szerződésben kerül sor -, nem jelenthet ellentétet a központi szabályokkal, hanem azokat kiegészíti.

/folyt. köv./

- 5 -

MW

parlament

bkk. 1. / veres józsef... 3. folyt./ gy

ez lehetővé teszi, hogy mindazt a hatalmas energiát, ami a szocialista típusú gazdálkodásban rejlik, az eddiginél még jobban felhasználhassuk a szocialista építés meggyorsítására.

az új törvénykönyv tervezetének alapelve, hogy magát a törvényt elvívve tegyük és a részletes szabályozást a végrehajtási utasításokra, alapvetően azonban a vállalatoknál megkötendő kollektív szerződésekre bizzuk. ezzel az ügyek intézése könnyebbé, áttekinthetőbbé válik.

meggyőződésem, hogy mindazok a törekvések, amelyek pártunkat és kormányunkat vezetik - a dolgozók élet-, munka- és szociális körülményeinek fejlesztése tekintetében - a törvény-tervezetben és annak végrehajtási utasításában világosan kifejezésre jutnak.

hangsúlyozta a miniszter, hogy a tervezett új jogszabály nemzetközi mércével mérve is kiállja a próbát: méltán sorakozik fel a szocialista országok hasonló jellegű törvényeihez. a tőkés országokban, legyenek azok a legnagyobbak vagy a legkisebbek; sehol nincs ilyen egységes, a dolgozók összes kategóriájára vonatkozó, a dolgozók jogait ilyen körültekintően védő törvénykönyv.

tisztelt országgyűlés!

a munka törvénykönyvének az a célja, hogy meghatározza a dolgozók és a vállalatok közötti viszonyt, előírja a jogokat és köteleességeket, valamint az állami szerveknek ezekkel kapcsolatos feladatait és tevékenységét.

a munka törvénykönyve tervezetének rendelkezései közül elsőként a vállalati önálló gazdálkodást elősegítő néhány új intézkedésre szeretnék utalni:

a munka törvénykönyvének 45. paragrafusa a mainál lényegesen szélesebb mértékben vállalati hatáskörbe adja a bérezési szabályok meghatározását. ezzel az intézkedéssel a bérgazdálkodás eddigi túlzott kötöttsége, - amit mind a termelési érdekek, mind pedig a munkaerőgazdálkodás vonatkozásában az utóbbi években erősen vitáltak - megszűnik.

/folyt. köv./

124

parlament

bkk. 1. / veres józsef... 4. folyt./ gy

Lehetőség adódik a vállalatok számára, hogy fokozottabban differenciálhassanak a dolgozók között és - a többi tervezett intézkedéssel együtt - hatékonyabb eszközökkel rendelkezzenek a jutalmazás és a fegyelmezés terén is.

a munka törvénykönyve 39. paragrafusa szerint vállalati hatáskörbe kerül a munkaidő-alappal történő gazdálkodás. a vállalat - a központi elvek keretei között -, maga határozhatja meg - termelési igényeinek legmegfelelőbbben - a munkaidő beosztást.

a munka törvénykönyvének tervezete felszámolja azokat a jelenlegi - és az új gazdaságirányítási rendszerben szükségtelessé váló - lehetőségeket, amelyek túlzott beleszólást engedtek a központi szervek számára a vállalat belső ügyeibe.

a vállalati hatáskör növelésével kapcsolatban első között kell említenem a kollektív szerződések rendszerének bevezetését, amelyről a törvényjavaslat 10. paragrafusa rendelkezik.

a kollektív szerződések rendszere - azáltal, hogy, hogy a részletes szabályokat vállalati szinten határozza meg - egyidejűleg szolgálja a vállalati önállóság fejlesztését és egyben a dolgozók érdekeinek fokozott védelmét. a kollektív szerződések tehát végső soron nem mások, mint a munka törvénykönyvének üzemi végrehajtási utasításai, amelyeket a dolgozók érdekvédelmi szerve, a szakszervezet és a vállalat - a dolgozók bevonásával - köt meg.

az üzemi demokráciának ez a széleskörű fejlődése, nagymértékben teret ad az alkotó-kezdemenyvezéseknek, bevonja a vállalatokat és a dolgozókat az őket érintő legközvetlenebb kérdések rendezésébe. együttesen döntenek vállalaton belül az anyagi ösztönzők kialakításáról, a munkaidő beosztásáról, az esetleges túlmunka elrendelésének feltételeiről, vagy a dolgozók felmondási idejének meghatározásáról.

ez a nagyjelentőségű változtatás - hogy tudniillik a részletes szabályozás jelentős részére a kollektív szerződésben kerül sor -, nem jelenthet ellentétet a központi szabályokkal, hanem azokat kiegészíti.

/folyt. köv./

125

parlament

bkk. 1. /veres józsef... 5. folyt./ gy

a kollektív szerződéssel kapcsolatban meg kell említeni, hogy a törvény egyes esetekben kötelezően előírja valamely kérdésnek a kollektív szerződésben történő szabályozását. ez a helyzet például a munkaidő-beosztás rendezésénél, vagy a részesezési alap felosztásánál. más esetekben, amikor központilag aránylag széles körben rendezhető kérdésről van szó és csak kevés helyen kell a sajátos vállalati követelmények miatt a központi rendelkezéstől eltérni, a törvény megmondja a szabályt és csupán lehetőséget ad arra, hogy a kollektív szerződésben attól eltérően is rendelkezzenek. /például a felmondási idő meghatározásánál, vagy a heti pihenőnapok összevonásánál./ ezekben a kérdésekben csak akkor kell a kollektív szerződésben rendelkezni, ha a központilag meghatározott szabály az adott vállalatra nem lenne megfelelő.

tisztelt országgyűlés!

ez a törvény-javaslat megfelel a párt és kormány törekvéseinek, amelyek a szocialista demokrácia továbbfejlesztését célozzák.

már a viták során, az érdekvédelmi szervek képviselőinek egy részében is felmerült, hogy a vállalati önállóság növelése, a gazdasági vezetők szélesebb jogköre nem eredményezi-e a dolgozók céleményének háttérbe szorítását, nem ragadtatja-e a vezetőket túlkapásokra? a másik oldalon a szakszervezeti jogok növekedésével kapcsolatban is felmerültek aggályok: nem lesz-e túl széleskörű a szakszervezetek beleszólási joga, s nem fogja-e ez hátráltatni a termelési érdekeket?

azt hiszem, őszintén kell e kérdésről a parlament színe előtt beszélni. a mi véleményünk az, hogy túlzott aggodalomra nincsen ok. gazdasági vezetőink nem a társadalom céljaival ellentétes alapokon álló, nem valami kapitalista típusú gazdasági vezetők, hanem a mi rendszerünk által nevelt, rendszerhez hű, a jogokat és köteleességeket jól ismerő, a munkásosztály törekvéseit mindenben támogató gazdasági szakemberek. a bizalmat mindenképpen helyes nekik megadni, mert megilleti őket. nyilvánvaló, hogy döntő többségük a társadalom által szabott követelményeknek megfelelően fog gazdálkodni.

/folyt. köv./

- 6 -

1/2

parlament

bkk. 1. /veres józsef... 6. folyt./ gy

másik oldalon áll az, hogy a párt és a kormány - a szocialista demokrácia fejlesztése érdekében - javasolja a dolgozók érdekvédelmét képviselő szakszervezetek jogainak növelését. e törekvést is hűen tükrözi a tervezet. a szocialista demokrácia messzemenő fejlődését jelentik, hogy a szakszervezeteknek törvényben lefektetett joga: a dolgozók érdekeiben bármikor, bárhol felléphetnek, joguk van a gazdasági vezetők tevékenységének megítélésére is. meg vagyunk győződve, arról, hogy szakszervezeteink a legnagyobb jogkörrel ott fognak élni, ahol erre szükség lesz.

azt hiszem, az a helyes felfogás, hogy a szakszervezetek szélesebb beleszólási lehetősége és a vállalat tervezés nagyobb hatásköre nem egymással ellentétes, hanem egymást kiegészítő. vállalaton belül az a helyes, amit a közösség érdekei legjobban megkívánnak, összeegyeztetve a helyi érdekeket a nagy, országos érdekekkel, a kis közösségek érdekeit a nagy közösséggel.

a munka törvénykönyvének 14 paragrafusa tartalmazza a szakszervezetek közreműködési jogait. ez a paragrafus jogot ad a szakszervezetek vállalati szervének, hogy a munkaviszonyt érintő szabályokkal, valamint a szocialista erkölcsnek megfelelő bánásmódot súlyosan sértő intézkedésekkel szemben kifogást emelhesse. ebben az esetben az intézkedést a felsőbb szervek döntéséig nem szabad végrehajtani.

a viták során számosan kérték ennek a tételnek konkrét kifejtését, annak megmagyarázását, hogy mi lehet a szocialista erkölcsnek megfelelő bánásmódot súlyosan sértő intézkedés. erre csak azt lehetett válaszolni, hogy a szocialista erkölcsi normák élnek, folyton tovább fejlődnek nem lehet tehát sematikusan paragrafusba szorítani őket.

ha egy adott intézkedést a jogok és köteleességek tükrében nézünk, kiderül, hogy hasonló ügyek esetében másképpen kell fellépni a jól dolgozókkal és másképpen a hanyagokkal szemben. a helyes eljárást tehát, hogy milyen esetekben hogyan kell intézkedni, az élet fogja kialakítani.

/folyt. köv./

- 7 -

1/2

bkk. 1. / veres józsef... 7. folyt./ gy

tisztelt országgyűlés!

igen lényeges változtatásra kerül sor a felmondás kérdésében is. az új munka törvénykönyve tervezetének a felmondásra vonatkozó rendelkezéssel az eddigi felmondási rendszert teljesen megváltoztatják és feloldják a megkötöttségeket mind a dolgozó, mind a vállalat szempontjából. a dolgozó és a vállalat helyzete között bizonyos különbség azonban továbbra is fennmarad. míg ugyanis a dolgozó bármikor kötetlenül felmondhat, a vállalatra nézve - a szocialista humanitásból fakadó - felmondási tilalmak és korlátozások továbbra is érvényesek, sőt ezek köre bővül is.

nálunk betegség, terhesség esetében már régóta felmondási tilalom van. a mostani szabályozás ezt kiterjeszti a sorakatoná feleségére és az egyedülálló anyákra is.

megváltozik a felmondási idő rendszere. a 15 napos felmondási idő az esetek egy részében sem a vállalat, sem a dolgozó számára nem elegendő. ha a dolgozó felmond, a vállalat nem mindig tud 15 nap alatt utánpótlásról gondoskodni és a dolgozó sem tud mindig 15 nap alatt új munkahelyet találni. a javasolt szabályozás ezért differenciált felmondási rendszert alkalmaz. a felmondási idő 15 naptól egészen 6 hónapig terjedhet - hogy ezen belül mennyi -, az a kollektív szerződésre, illetve a dolgozók és a vállalat közös megegyezésére van bízva.

többen feltették azt a kérdést, hogy a felmondási rendszerben bekövetkező változásoknak milyen következményei lesznek. a gazdasági vezetők a nagyobb munkaerő-vándorlástól félnek, a másik oldalon pedig attól, hogy nem jön létre nagyobb munkaerő-felesleg.

ami a munkaerő-feleslegtől való félelmet illeti - az új gazdaságirányítás célja nem a termelés szűkítése, hanem bővítése, tehát az eredmény semmi szín alatt sem a foglalkoztatottság csökkenése lesz. természetesen a gazdasági élet időnként megkíván bizonyos átcsoportosításokat, egyik iparágból a másikba. ami pedig a munkaerő-mozgást illeti: nem vitás, hogy a gazdasági vezetőknek többet kell törődniük a jól dolgozók megbecsülésével és mindazzal, ami a dolgozót a vállalathoz köti.

/folyt. köv./

19h

bkk. 1. /veres józsef... 8. folyt./ gy

egyik képviselőtársam az előzetes megbeszélések során szóvátette! náluk a megyében felmerült olyan aggály, hogy a szabad vállalati felmondás lehetősége nem ellentétes-e a munkához való jog állami garantálásával. ezzel kapcsolatban elsősorban azt kell leszögezni, hogy a munkához való jogot alkotmányunk biztosítja. ezen a munka törvénykönyve nem változtat, sőt éppen ellenkezőleg, - mint erre a törvényjavaslat 18. paragrafusában kifejezetten ki is tér - biztosítja, hogy mindenki szabadon munkaviszonyt létesíthessen.

a munkához való jog értelme az, hogy az állam az egész népgazdaság fejlesztésének keretei között köteles arról gondoskodni, hogy mindenki számára legyen munkahely, vagyis biztosítsa a munkaképes lakosság megfelelő foglalkoztatását. ez azonban nem azt jelenti, hogy mindenkinek élete kezdetétől nyugdíjazásáig egy ugyanazon vállalatnál kell dolgoznia, - még akkor is, ha ennél a vállalatnál a munkalehetőség jelentősen csökkent, ugyanakkor más vállalatoknál pedig nagymértékű a munkaerő-hiány. az alkotmány értelmezése szerint mindenki számára biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy ha munkaviszonya megszűnik újból munkába tudjon állni.

tisztelt országgyűlés!

hogy mennyire érvényesül az új munka törvénykönyve-javaslatban a szocialista humanizmus, arra igen sok példát lehet felhozni. a munka törvénykönyve hathatósan intézkedik a dolgozók egészségének és testi épségének védelméről, amikor 51. paragrafusában kimondja, hogy ezt a védelmet már a beruházások előirányzásánál, a tervezésnél, a kivitelezésnél figyelembe kell venni. erre a célra a vállalatnál megfelelő munkavédelmi szervezetnek kell működnie. a munkavédelmi felügyeletet nálunk Magyarországon - teljes jogkörrel és megfelelő szankciókkal felruházva - a szakszervezetek látják el. az üzemi munkavédelem terén az eredmények a gyorsütemű fejlődéshez mérten is jelentősek.

nálunk az összes nyugdíjba-menőknek csak néhány százalékát teszik ki azok, akik üzemi baleset miatt kénytelenek rokkantsági nyugdíjba menni és valamennyi egyéb betegség miatt megrokkantakkal együtt sem teszik ki az összes nyugdíjba menők negyedét. számos nyugati ipari országban a férfiak 60, a nők 70 százaléka válik rokkanttá nyugdíj-korhatár-elérése előtt.

/folyt. köv./

KW

parlament

bkk. 1. / veres józsef... 9. folyt./ gy

tisztelt országgyűlés!

a munka törvénykönyvének tervezete a közvélemény széleskörű meghallgatása után került a parlament, a nép legfőbb képviselői szerve elé. a beterjesztett javaslatról elmondhatjuk, hogy az - a kollektív munka szabályainak megfelelően - társadalmi ellenőrzés mellett készült. a törvény-javaslat a szot-tal és az igazságügyminisztériummal együttműködve, teljes összhangban készült el.

a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány határozata alapján az előzetes tervezetről nyilvános vitát rendeztünk, megtárgyaltuk a szakszervezetekkel, más társadalmi szervekkel, minisztériumokkal, a jogász szövetséggel, a közgazdasági társasággal, a metesz-szel és még számos szervvel. tanácskoztunk üzemi, gazdasági vezetőkkel és más szakemberekkel.

a nyilvános vitában mintegy 400 000 dolgozó vett részt és széles körben élt a véleménynyilvánítás lehetőségével. a vita bebizonyította, hogy a közvélemény a tervezet alapvető koncepcióit helyesli, elfogadja és azt szükségesnek tartja. ugyanakkor sok olyan javaslat is volt, amelyet hasznosíthatunk, ezért az előzetes tervezetet módosítani kellett. megemlítek néhányat a módosítások közül.

az előzetes tervezet elgondolása szerint a 14-16 évesek munkaviszonyba lépéséhez nem volt előírva a törvényes képviselő hozzájárulása. mivel a vitában ennek szükségességét számosan hangsúlyozták, ezért e paragrafust ilyen értelemben módosítottuk.

ugyancsak a vita alapján került a tervezetbe a megrokkant dolgozók felgyógyulása utáni újbóli alkalmazásának kötelezővé tétele korábbi munkáltatójuknál; a többgyermekes anyák szabadsága és a jutalomszabadság bevezetése, ami a jól dolgozók messzemenő megbecsülését jelenti.

a jutalomszabadsággal kapcsolatban szeretném a figyelmet felhívni arra, hogy ez a rendes szabadságon felül - tehát alap- és pótszabadságon kívül - jár. megemlítem, hogy ugyanígy a rendes szabadságon felül illeti meg a dolgozókat a tanulmányi szabadság is.

/folyt. köv./

parlament

bkk. 1. / veres józsef... 10. folyt./ gy

az országos vitában számtalan hozzászóló szövegét, hogy a 40 és az 50 éves jubileumi jutalmakat a dolgozók jelentős hányada nem kaphatja meg, mert előbb megy nyugdíjba. a 40 éves jubileumi jutalomnál elsősorban a nőkről van szó, továbbá azokról, akik főiskolát, egyetemet végeztek és tanulmányaikat 24-25 éves korában fejezték be, mert nyugdíjazásukig rendszerint nem töltöttek 40 évet munkában. az 50 éves jubileumi jutalmat rendszerint az sem érheti el, aki már 14-15 éves korában elkezdett dolgozni. a munka törvénykönyve végrehajtási utasításának 66. paragrafusa - az országos vitában kialakult vélemény alapján - nyugdíjazás esetén, már 35, illetve 45 munkában töltött év után biztosítja a jubileumi jutalmat.

az országos vitában felmerült számos olyan igény, amely a munka törvénykönyve elkészítésével nem függ össze. így pl. a nyugdíjak egyes kategóriáinak felülvizsgálata, vagy a családi pótlék további emelése, a szociális juttatások, kedvezmények további növelése és különböző bérrendezési javaslatok.

ezek mind olyan - egész gazdaságpolitikánkhoz tartozó - kérdések, amelyek nem a most beterjesztett munka törvénykönyvével, hanem népgazdaságunk további eredményeivel, előrehaladásával fűgnek össze.

tisztelt országgyűlés!
kedves képviselő elvtársak!

ugy vélem, hogy az új munka törvénykönyvének tervezete hiven tükrözi a hazánkban elért fejlődést és biztosítja a felkészülést a további eredmények eléréséhez.

a javaslat a korábbi törvénykönyvvel szemben igen nagy jelentőségű változtatásokat tartalmaz, mert nagyok a társadalmi politikai, gazdasági és szociális eredményeink. ezek az eredmények a pártunk és kormányunk, valamint egész dolgozó népünk közötti együttműködés, kölcsönös bizalom és megbecsülés révén jöttek létre. csak e kölcsönös bizalom tette lehetővé hazánk gyors szocialista fejlődését, a nyugodt légkört, a szorgalmas építőmunkát.

az új munka törvénykönyve, az életet adó munkának alap-törvénye, és előkészítői az alkotó ember, a dolgozók iránti tisztelettel tervezték meg.

kérem, hogy a javaslatot az országgyűlés vitassa meg és fogadja el./mti/

parlament

okk. 2. gáspár sándor beszéde

gy/zs/bs

1967. szeptember 27.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk gáspár sándornak, a szot főtitkárának beszédét, amely szerdán délután hangzik el a parlamentben. e m b a r g o! feloldásig!

x x x

tisztelt országgyűlés!
kedves elvtársak! képviselőtársaim!

veres elvtárs, munkaügyi miniszter előadói beszédében meggyőzően indokolta, mi tette szükségessé és lehetővé az új munka törvénykönyv megalkotását.

házámban a szocialista forradalom alapvető követelményeinek eleget tettünk. most a szocialista viszonyok tökéletesítése van napirenden. az új munka törvénykönyv tervezetét, amelyet a tisztelt országgyűlés elé terjesztettek, a társadalmi igény szülte. megfelel a fejlődésben bekövetkezett változásoknak, a megnövekedett követelményeknek.

minden törvény kifejezi annak a társadalomnak a jellegét, lényegét, amelyikben létrehozta és alkalmazza. különösen így van ez az alapvető jelentőségű törvényekkel. ma is ilyen alapvető törvény-javaslatot tárgyalunk, amely a szocialista fejlődés követelményeinek tesz eleget a társadalmi lét legfontosabb területén a munka területén. rendelkezésével szocialista módon szabályozza a munkásosztály, a bérből és fizetésből élők jogait és kötelelességeit. meghatározza a gazdasági vezetők feladatait és kötelelességeit is.

az új munka törvénykönyv összhangban van mindazon intézkedéseinkkel, amelyet társadalmi rendszerünk további erősítése érdekében foganatosítottunk politikai, gazdasági és társadalmi téren egyaránt, szorosan kapcsolódik ezekhez és segíti, szolgálja a gazdaságirányítás új rendszerének bevezetését, a harmadik 5 éves tervünk megvalósítását, a foglalkoztatottság növekedését, a szocialista demokrácia fejlesztését, egyszóval a szocializmus építését.

/folyt. köv./

- 12 -

kk

parlament

bkk. 2. / gáspár sándor... 1. folyt./ gy

kedves elvtársak!

az új munka törvénykönyv az ismert okoknál fogva eltér az előbitől. nem szabályozza részletesen a munkajogi kérdéseket, csak azok alkalmazásához biztosít kereteket. a keret-törvény kettős célt szolgál. egyrészt, hogy legmagasabb szintű jogszabályban, törvényben biztosítsa a dolgozóknak a munkaviszonnyal kapcsolatos jogait, kötelezettségeit. ezáltal törvényes biztosítékot teremtünk a munkához való jog szocialista viszonyok közötti érvényesítésére. másrészt lehetőséget nyújt arra, hogy a törvény keretei között és annak szellemében a munkaviszonyt érintő kérdéseket a helyi körülményekhez és feltételekhez igazodva szabályozzák.

az új munka törvénykönyv korszerűsége jelentkezik abban, hogy csupán a keretet szabja meg és azt bizza a kormányra, a miniszterre, az igazgatóra, a megfelelő szakszervezeti szervekre, ami rájuk tartozik, amit igazán helyesen csak azon a szinten és csak ők dönthetnek el. ez minőségi változás, amelynek helyes értelmezésén és alkalmazásán múlik, milyen sikerrel oldják meg a ma és a holnap feladatait.

a párt központi bizottságának az a határozott álláspontja, hogy a feltételek megérették nemcsak a gazdasági mechanizmus reformjára, hanem ennek kapcsán arra is, hogy munkaügyi, munkajogi kérdésekben az üzemekben, munkahelyeken önállóan döntenek.

tisztelt országgyűlés!

a gazdaságirányítás reformja, a munka törvénykönyv és az ennek alapján kidolgozásra kerülő kollektív szerződések a párt és a kormány minden intézkedése lényegében egy célt szolgál. azt, hogy minden alkotó erőt felszabadítva, a szocialista rendszerünkben rejlő lehetőségeket még jobban kihasználva növeljük társadalmi rendszerünk gazdasági és politikai erejét.

arról van szó, hogy a munkás, a dolgozó ember számára tartalmas, gazdag, kulturált életet teremtsünk. az a célunk, hogy teljes társadalmi és szociális biztonságot nyújtsunk minden dolgozó számára, hogy a munkánk nyomán elérhető legmagasabb életszínvonalat biztosítsuk egész népünknek, hogy minden ember számára elérhetővé tegyük a kultúra, a művészet minden kincsét, és mindazt ami az emberek boldogságához, igazi emberi életükhöz szükséges.

- 13 -

/folyt. köv./

kk

az emberiség történelmében sok célért küzdöttek már, magasabb, nemesebb célért azonban mint a szocializmus, a kommunizmus, még nem. ezért érdemes dolgozni, élni, mert csak a szocialista társadalmi rendszer biztosítja, hogy a közös összefogással, a társadalmi erőfeszítések eredményeivel az egyéni célok is valóságváljanak.

mi ebben látjuk a szocializmus célját és értelmét, ezt valljuk, ez a szocialista társadalom lényege.

a mi társadalmunknak, a szocialista társadalmi rendszernek legfőbb hajtóereje az, hogy minden az emberért, a dolgozó emberért van.

tisztelt országgyűlés!

az új munka törvénykönyv nemcsak lehetővé teszi, hanem feltételezi a dolgozók aktivitásának teljes kibontakoztatását, a szocialista demokrácia továbbfejlesztését.

a gazdaságirányítás új rendszerének megvalósulásával a dolgozók bevonása a vezetésbe még szélesebb alapon nyugszik és az üzemekben, közvetlenül a munkahelyeken az eddiginél jobban érvényesül.

ennek feltétele, hogy az üzemi, munkahelyi pártszervezetek, szakszervezetek és a gazdasági vezetés az üzem előtt álló célok meghatározásába vonja be a dolgozók legszélesebb rétegeit. a feladatok végrehajtásában csak akkor tudnak a dolgozók aktívan részt venni, ha szerepük van a célok meghatározásában. ez különösen időszerű, mert most térünk át az új gazdaságirányítási rendszerre, most készülnek az 1968. évi vállalati tervek, a közeljövőben megkötik a kollektív szerződéseket és egyre több vállalatnál készítik elő a munkaidő csökkentését.

azt hiszem, ma már mindenki számára felismert tény, hogy a dolgozók alkotják a vezetés legfontosabb elemét. az uralkodó osztályban, a munkásosztályban évtizedek alatt felhalmozott tapasztalatok igénylése, feltárása és hasznosítása elsőrendű kötelessége minden üzemi, munkahelyi vezetőnek. a dolgozóknak ismerniük kell munkahelyük összes gondját és baját, a gazdasági vezetés elképzeléseit, döntéseit. így közvetlen érvényesül a szocialista demokrácia, tovább erősödik a magyar munkásosztály vezető szerepe, növekszik aktivitása és történelmi felelőssége.

/folyt. köv./

Me

a sikeres gazdasági tevékenység egyik legfontosabb feltétele tehát a dolgozók bevonása a vezetésbe, ehhez szorosan kapcsolódik az eddiginél jobb, differenciáltabb anyagi és erkölcsi ösztönzés. a dolgozók igazságérzetével találkozik az a törekvésünk, hogy többet kapjon a társadalomtól és nagyobb megbecsülésben részesüljön az, aki munkája révén többet ad a közösségnek.

többször kifejtettük: nem vagyunk hívei az egyenlőségnek, ez a szocialista rendszer természetével nem fér össze. nem szabad, hogy a dolgozók keresetének alakulása szubjektív tényezőktől függjön. ez ma még előfordul. a meghatározó tényező a dolgozónak a termelésben elfoglalt helye és felelőssége, illetve a végzett munka mennyisége és minősége legyen. a munka törvénykönyv tartalmazza a differenciáltabb anyagi ösztönzés lehetőségeit. erről veres elvtárs már szólt. ezt kell majd a kollektív szerződésben pontosan, a helyi viszonyokat figyelembe véve meghatározni.

a vezetésbe való bevonás, a felelősségvállalás az üzem, a munkahely ügyeiért, valamint a differenciáltabb anyagi ösztönzés meghatározó szerepet játszik a közösségi szellem, a szocialista tudat fejlesztésében, alakításában. ennek nagy jelentősége. feltételezi a társadalmi-politikai kérdésekkel, az üzemi, munkahelyi ügyek konkrét intézését és a lelkiismeretes tördést az egyének gondjaival.

mindezzel a társadalmi és egyéni érdekek összeegyeztetésének, érvényesítésének kedvező feltételeit teremtjük meg.

az üzemi demokrácia fejlesztése nem csupán az üzemi vezetésre ró feladatokat. fontos szerep és felelősség háruí ebben a területi pártszervekre, a szakszervezetek központi vezetőseire, a minisztériumokra, főhatóságokra, tanácsokra. segíteniük kell az üzemi szerveket, hogy jobban éljenek az adott lehetőségekkel, bátorítani kell őket és ellenőrizni is kell tevékenységüket.

/folyt. köv./

Me

parlament

bkk. 2. / gáspár sándor... 4. folyt./ gy

elvtársak!

most együttesen keressük, kutassuk az újat, a jobbat, a célravezetőt, mert az élet nem tűri a megcsontosodott, az elavult módszereket, dogmákat. Legyünk következetesek és tántoríthatatlanok a szocializmus építésének alapvető elvi kérdéseiben, a munkásosztály érdekeinek szolgálatában, ugyanakkor legyen bátorságunk, hogy megfelelő érzékkel időben reagáljunk az élet által támasztott követelményekre.

tisztelt országgyűlés!

hogy az új munka törvénykönyv mennyire társadalmi igényeket elégít ki, ezt bizonyítja a tervezet országos vitája. A vita tapasztalatai szerint a dolgozók egyetértének a beterjesztett törvény-tervezettel.

veres elvtárs előadói beszédében már kifejtette, hogy a munka törvénykönyvének mely részeivel kapcsolatban érkezett be a legtöbb észrevétel. Arról is szólt, hogy az észrevételek egy részét a beterjesztett törvény-tervezet már tartalmazza, másik részét a munka törvénykönyve alkalmazásánál, a kollektív szerződések kötésénél figyelembe vesszük.

minthogy új dologról van szó, természetesen felmerülnek jogos aggályok is, amelyeket nem tudunk a szövegezésnél figyelembe venni, de politikai természetűek és ezért ezekkel itt kívánunk foglalkozni.

miről van szó? mivel a törvény mindent nem részletez, sokan úgy vélik, hogy helyi alkalmazása önkényeskedéshez vezethet, csorbíthatja a dolgozók szerzett jogait. Értjük ezeket az aggályokat, a félelem nem alaptalan.

hangsúlyozzuk azonban, minden lehetőségünk megvan arra, hogy valamennyi üzemben és munkahelyen teljes határozottsággal érvényt szerezzünk a munka törvénykönyve szellemének. A magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának, a forradalmi munkás-paraszt kormányának és a szakszervezetek országos tanácsának ez elhatározott szándéka.

/folyt. köv./

KL

parlament

bkk. 2. / gáspár sándor... 5. folyt./ gy

azt mindenkinek tudnia kell, hogy az új munka törvénykönyvben nem a jogok csorbitásáról, hanem azok bővítéséről van szó, az összes alapvető munkaügyi, munkajogi kérdésekben. ez kiderül a munka törvénykönyv tervezetéből, de méginkább nyilvánvaló lesz az alkalmazása során, a kollektív szerződések megkötésénél.

növekszik a vállalatok, a gazdasági vezetők önállósága, bővül jogkörük, hatáskörük. törvényben biztosított módon növekedett a szakszervezetek hatásköre. ennek megfelelően az üzemi demokrácia fejlesztésével együtt szélesedik és egyre nő a dolgozók beleszólási joga a vállalatok, üzemek vezetésébe, az ügyek intézésébe. ez jelenti együttesen a jogkörök bővítését, és minden szinten a megnövekedett felelősséget is.

a szakszervezetek együtt dolgoznak a gazdasági vezetéssel, együtt oldják meg a feladatokat. de a közös teendők mellett a szakszervezeteknek megvannak sajátos feladataik is. a törvény pontosan meghatározza, hogy a gazdasági vezetők a dolgozók élet- és munkakörülményeit érintő kérdésekben csak a szakszervezetekkel egyetértésben, illetve azok meghallgatásával dönthetnek. ez nagy lehetőséget, tág teret biztosít a dolgozók egyéni érdek- és jogvédelmére.

a szakszervezetek élni fognak azzal a jogukkal, hogy a hibás döntések ellen kifogást emeljenek. nálunk senki nem hozhat olyan döntéseket, amelyek sértik a törvényeket, a dolgozók igazságérzetét, amelyek szemben állnak azzal az elvvel, hogy minden döntésnek osztálycélja legyen: a szocializmus erősítése. a szakszervezetek fel fognak lépni a hibás módszerek ellen, és ha kell, a rosszul dolgozó, a jogaikkal visszaélő gazdasági vezetőkkel szemben is. a szakszervezetek élni fognak vélemény-nyilvánítási jogkörükkel a vezetők megítélését, elöljáróságát, leváltását illetően is.

/folyt. köv./

KL

parlament

bkk. 2. / gáspár sándor... 6. folyt./ gy

az új munka törvénykönyve jelentős intézkedése az ugynevezett vétő-jog /kifogásolási jog/ biztosítása a szakszervezetek számára. ennek az a célja, hogy meg tudják akadályozni a pártunk és kormányunk politikájával nem egyező, azt nem segítő helyi döntések végrehajtását, hogy megelőzzük a konfliktusokat olyan esetben, amikor a helyi szakszervezeti és gazdasági vezetők nem tudnak megegyezni.

ez elmondottakból természetesen következik, hogy az üzemi önállósággal, a szakszervezetek hatáskörének bővülésével megnő az üzemi pártszervezetek szerepe, felelőssége is. az üzemekben hatékonyan és jelentősen megnő a párt vezető szerepe az irányításban, az ellenőrzésben és az esetleges konfliktusok feloldásában.

a munka törvénykönyve a teljes jogegyenlőségen alapszik, nem diszkriminál. ez így természetes és így helyes. de azt is tudni kell, hogy joga csak annak van, aki a kötelezettségét teljesíti. a törvény szigorával és a munkás-közvélemény erejével kell fellépni azokkal szemben, akik a közösség rovására akarnak élni, indokolatlan anyagi előnyökre szert tenni, akik munkájukat felelőtlenül, hanyagul végzik.

tisztelt országgyűlés!
kedves elvtársak:

a törvény 1968. január 1-én az új gazdasági mechanizmus bevezetésével egyidejűleg lép életbe. késésben tehát nem vagyunk, jut elegendő idő a vállalati kollektív szerződések alapos előkészítésére. jut, de csak akkor, hogy időben hozzáfogunk, mert igen sok a tennivalónk. teljesítenünk kell az ez évi tervet, amihez biztató alapot nyújt a nagy októberi szocialista forradalom 50. évfordulójának tiszteletére kibontakozott jubileumi munkaverseny.

tisztelt országgyűlés!

az új munka törvénykönyv a szocialista munkaviszonyok továbbfejlesztésének, a munkásosztály, a dolgozó ember érdekei védelmének fontos okmánya. a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága és a szakszervezetek országos tanácsa nevében kérem a tisztelt országgyűlést a törvényjavaslat elfogadására - fejezte be felszólalását gáspár sándor./mti/

parlament

bkk. 3. megkezdte tanácskozását az országgyűlés

t 25-di-hi-sl-kz-tf/tm/gy/lm/bs

1967. szeptember 27.

szerdán délelőtt 11 órakor összeült az országgyűlés. az ülésen részt vett losonczy páál, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke, fock jeno, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, továbbá apró antal, biszku béla, fener lajos, gáspár sándor, kállai gyula, nyers rezső és szirmai istván, a politikai bizottság tagjai, valamint a politikai bizottság póttagjai, a központi bizottság titkárai és a kormány tagjai. a diplomáciai páholyokban a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője foglalt helyet.

az ülést kállai gyula, az országgyűlés elnöke nyitotta

meg. bejelentette, hogy az elnöki tanács az országgyűlés ez év július 14-én berekesztett ülészaka óta alkotott törvényerejű rendeleteiről szóló jelentését - az alkotmány rendelkezésének megfelelően - bemutatta, s a jelentést a képviselők kézhez kapták. az országgyűlés az elnöki tanács jelentését tudomásul vette.

kállai gyula ezután beszámolt arról, hogy a múlt ülészakon elhangzott képviselői észrevételeket és javaslatokat a minisztertanács megtárgyalta és azokkal kapcsolatban határozatot hozott: felhívta az illetékes minisztereket és az érintett országos hatáskörű szervek vezetőit, hogy vizsgálják meg a javaslatok megvalósításának lehetőségeit, tegyék meg a szükséges intézkedéseket és a képviselőknek egy hónapon belül válaszoljanak. a képviselők - a határozatnak megfelelően - a válaszokat megkapták.

tájékoztatta az elnök az országgyűlés tagjait arról is, hogy a legutóbbi ülészak óta az országgyűlési állandó bizottságok eredményesen tevékenykedtek. részt vettek egyebek között három törvényjavaslat előkészítő munkájában. a kormány a bizottságok indítványainak figyelembe vételével alakította ki az országgyűlés elé kerülő törvényjavaslatok szövegét.

/folyt. köv./

11.20/ju

-19-

kk

1230/

kk

bkk. 3. / megkezdte tanácskozását... 1. folyt./ gy

a két ülés között került első ízben sor arra, hogy a terv-, és költségvetési bizottság kibővített ülésén - amelyen részt vettek a többi bizottságok elnökei és a képviselőcsoportok vezetői is - előzetes tájékoztatást kaptak a képviselők a jövő évi állami költségvetésről és az azzal összefüggő gazdaságpolitikai kérdésekről. e tájékoztató alapján megvitatták a jövő évi költségvetés főbb előirányzatait.

kállai gyula a továbbiakban bejelentette, hogy a forradalmi munkás-paraszt kormány megbízásából veres józsef munkaügyi miniszter a munka törvénykönyvéről szóló törvényjavaslatot; dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter a mezőgazdasági termelészövetkezetekről, valamint a földtulajdon és a földhasználat továbbfejlesztéséről szóló törvényjavaslatot; péter jános külügyminiszter pedig a magyar népköztársaság és a német demokratikus köztársaság között budapesten ez év május 18-án aláírt barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés törvénybe iktatásáról szóló törvényjavaslatot benyújtotta az országgyűlés elnökének. a törvényjavaslatokat előzetes tárgyalásra megkapták az országgyűlés illetékes állandó bizottságai, és kézhez kapták a képviselők.

az elnök beszámolt arról is, hogy a mostani ülészekre több képviselő interpellációt jegyzett be. az interpellációk tárgyát prieszol olga jegyző ismertette. ezt követően kállai gyula indítványára az országgyűlés a következő tárgysorozatot fogadta el:

- 1./ a munka törvénykönyvéről szóló törvényjavaslat;
- 2./ a mezőgazdasági termelészövetkezetekről szóló törvényjavaslat;
- 3./ a földtulajdon és a földhasználat továbbfejlesztéséről szóló törvényjavaslat;
- 4./ a magyar népköztársaság és a német demokratikus köztársaság között budapesten 1967. május 18-án aláírt barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés törvénybe iktatásáról szóló törvényjavaslat;
- 5./ interpellációk.

ezután - napirend szerint - megkezdődött a munka törvénykönyvéről szóló törvényjavaslat tárgyalása.

veres józsef munkaügyi miniszter emelkedett szólásra.

/veres józsef beszédét bkk. 1.-es kiadásunkon közöltük a beszéd embargóját feloldjuk!/
/folyt. köv./

11.30/ju

-20-

mb

bkk. 3. / megkezdte tanácskozását...2. folyt./

a szerkesztőségek figyelmébe!

javitások a szeptember 27.-i bkk. 1. kiadáshoz.

veres józsef munkaügyi miniszter beszédében a 6. folyt. 2. bekezdésének 2. sora helyesen:

szélesebb beleszólási lehetősége és a vállalat vezetése nagyobb...

a bkk. 1. hetedik folytatás 5. bekezdésének utolsó két sora helyesen a következő:

... a másik oldalon pedig attól, hogy nem jön-e létre nagyobb munkaerő felesleg.

x x x x

veres józsef munkaügyi miniszter nagy tapsal fogadott beszéde után

molnár ernő, az ipari bizottság elnöke, a törvényjavaslat előadója emelkedett szólásra.

- az országgyűlés jogi-igazgatási és igazságügyi bizottsága, valamint ipari bizottsága két ízben is tárgyalta az új munka törvénykönyve tervezetét - mondotta. együttes ülésen tettük meg észrevételeinket az előkészítés szakaszában és a tervezethez számos megjegyzés, javaslat hangzott el. a javaslatok egy részét a mostani előterjesztés is tartalmazza. a végleges előterjesztést ismételten tanulmányoztuk, helyeseltük a kiegészítéseket és javasoltuk, hogy egyéb meghatározások a végrehajtási utasításban vagy egyéb miniszteri rendeletekben jelenjenek meg.

/folyt. köv./

12.10/ju

-21-

(230)

mb

bkk. 3. / megkezdte tanácskozását... 3. folyt./ -lm

azt tapasztaltuk, hogy a munka törvénykönyve-tervezet nagy gondot és körültekintéssel készült. a tervezet előkészítéséért felelős és illetékes állami és társadalmi szervek jó munkát végeztek. a szakszervezetek különböző szintű szervei az ország, a dolgozók iránti felelősségtől áthatva fejtették ki véleményüket és tették meg javaslataikat.

az illetékes állami szervek hozzáértéssel, a sokéves tapasztalat birtokában, fejlődésünk új követelményeit figyelembe véve állították össze a megfelelő javaslatokat. elismerésszerűen méltóan végezték munkájukat a munkaügyi és az igazságügyminisztérium dolgozói.

- bizottságunk helyesnek tartja e széleskörű véleménykérdést és nyilvánítást, és hasznosnak bizonyult az is, hogy az országgyűlés állandó bizottságai - amikor az indokolt - részt vesznek egy-egy törvény előkészítésének folyamatában. megítélésem szerint az új munka törvénykönyve-javaslat nagy jelentőségű. kifejezi az új igényeket, az új szükségleteket, s fontos alapját képezi az új gazdasági mechanizmus sikereinek. bátran állíthatjuk, hogy az új munka törvénykönyvnek nagy mozgósító ereje lesz. meggyőződéssel állíthatjuk, hogy e törvény helyes alkalmazása elősegíti a kezdeményezkedvet, hozzájárul az eredmények növeléséhez, a szocialista életfelfogás és életforma fejlődéséhez. az új törvénytervezet elősegíti a felelősség pontosabb megállapítását, nagy lehetőséget ad a vállalatok, az érdekelt intézmények dolgozóinak, vezetőinek, a párt- és tömegszervezetek helyi szerveinek, hogy tevékenységük fejlesztésével növeljék eredményeiket, a népgazdaság és saját maguk javára. a tervezet az eddiginél tágabb lehetőséget nyújt a népgazdaság és a vállalatok, illetve az egyéni érdekeltiség összhangjának egyeztetésére, s mindenképpen szélesíti és fejleszti dolgozó népünk életének demokratizmusát.

az ipari bizottság fontosnak tartja azt is, hogy a munka törvénykönyve-tervezettel egyidőben elkészült annak végrehajtási utasítás-tervezete is, így a két dokumentumot lényegében egyszerre lehet kiadni. ez megkönnyíti az új szabályok jobb megértését, biztosságot ad a végrehajtáshoz és meggyorsítja a felkészülést az új törvény alkalmazására. jelentős ez például a kollektív szerződések előkészítése szempontjából is.

- nagy gondot kell fordítani arra, - folytatta, hogy mindenütt megértsék az új munka törvénykönyv szabályait és azokat megfelelőképpen alkalmazzák. a társadalmi és állami szerveknek figyelembe kell venniük, hogy az új munka törvénykönyve lényeges változásokat jelent közéletünk számos területén.

/folyt. köv./

12.17/ju

-22-

Kb

bkk. 3. / megkezdte tanácskozását...4. folyt./ -lm

- a törvényjavaslat összhangban van céljainkkal, kifejezi pártunk politikáját, dolgozó népünk érdekeit. ezért az ipari bizottság nevében a tiszteit országgyűlésnek megvitatásra és elfogadásra ajánlom - fejezte be beszédét molnár ernő.

ezután megkezdődött a munka törvénykönyvéről szóló törvényjavaslat feletti vita. kállai gyula bejelentette, hogy 20 képviselő jelenkezett felszólalásra. az első nozzászoló dr. jókai loránd

fejér megyei képviselő volt. a törvénytervezetnek különösen azt a részét emelte ki, amely a szakszervezetek jogairól intézkedik.

- az új gazdasági mechanizmusban változatlanul jelentős szerep vár a szakszervezetekre - mutatott rá, érdemes tehát megvizsgálni, hogy a javaslat milyen hatáskört, milyen jogokat biztosít a szakszervezeteknek. a törvénytervezet előkészítése során is fontos problémaként vetődött fel, miként alakuljon a viszony az egyszemélyi vezetés és a dolgozók érdekeit képviselő szakszervezeti szervek között. nyilvánvaló, hogy végső fokon - különösen a gazdálkodás, a termelés és az irányítás kérdéseiben - a döntés joga csak a vállalat vezetőjét illetheti meg. lényeges azonban, miként jut el az igazgató vagy más vezető beosztású dolgozó a döntésig, milyen érvek és ellenérvek befolyásolják a vállalatvezetés állásfoglalását, s olyan döntés születik-e, amellyel a dolgozók többsége egyet tud érteni.

ezzel kapcsolatban a felszólaló hangsúlyozta: az új gazdasági rendszer reális lehetőséget nyújt arra, hogy a vállalatvezetés és a dolgozók érdekvédelmi szervei a vitás kérdésekben megegyezésre jussanak. persze számolni kell azzal is, - tette hozzá -, hogy egyes problémák megoldását illetően nem mindig lesz meg a kívánatos összhang az érdekelt szervek között. az ilyen esetek többségében a szakszervezet jelzése nyilván egymagában is elegendő lesz ahhoz, hogy a vállalatvezetés megfelelő álláspontot alakítson ki. ha azonban a közbelépés eredménytelen maradna, a szakszervezet vegye bátran igénybe a számára biztosított törvényes eszközt, a kifogásolási jogot, mert az ilyen - remélhetőleg kivételes - esetekben ezt követeli a társadalmi érdek és a szocialista törvényesség. az új gazdasági mechanizmus gazdaságilag, a szocialista tudat fejlődése erkölcsi szempontból, a betervezett törvényjavaslat pedig jogi vonatkozásban megbízható alapot nyújt arra, hogy kölcsönös bizalommal és együttműködéssel kielégítő megoldást lehessen találni bármilyen munkaügyi probléma megoldására, - mondotta befejezésül.

a törvénytervezetet elfogadta.

/folyt. köv./
12.25/ju

-23-

Kb

bkk. 3. / megkezdte tanácskozását... 5. folyt./ gy

Korponai Lajos

debreceni képviselő azt huzta alá, hogy az új munka törvénykönyve tervezete - helyesen - nem nagy terjedelmű, mindenképp elvi állásfoglalásokat tartalmaz, olyan koncepciókat tükröz, amelyek alapján a vállalati kollektív szerződések megkötésével a munkával kapcsolatos valamennyi kérdés megnyugtatóan rendezhető. elmondta, hogy választókerületében széleskörű vita bontakozott ki a törvénykönyv tervezetéről. a sokszáz hozzászólásból egyebek között kicsendült az egyetértés azzal, hogy a megrokkant, nyugdíjazott, majd ismét felgyógyult dolgozót a vállalatnak kötelessége visszavenni és újból foglalkoztatni; s hogy a 16-18 éveseknek megtiltották az éjszakai munkát, kedvező fogadtatásra talált az az elképzelés is, miszerint a jövőben az arra érdemeseknek jutalomszabadság adható.

felszólalása következő részében a társadalmi tulajdon védelmével foglalkozott a képviselő. egyetértőleg szólt arról, hogy a társadalmi tulajdonban történő károkozás esetén - ha fegyelmi eljárást is indítanak - a kártérítés összegét a fizetés 15 százalékánál magasabb összegben is meg lehet állapítani, a műszaki vezetők pedig másfél hónapi bérükkel felelnek a munkaterületükön elkövetett vétségért.

ezután több javaslatot tett Korponai Lajos. azzal kapcsolatban, hogy a megbetegedett, megrokkant dolgozót felgyógyulása után a vállalat köteles újból alkalmazni, a képviselő javasolta, hogy ez a visszafogadási - munkát nyújtó - kötelesség ne csak tíz éves időtartamra korlátozódjék. indítványozta azt is, hogy aki munkájából eredően egészségében károsodást szenvedett, annak a munkaviszonyát a vállalat ne szüntethesse meg. a felmondás maximális idejét hat hónapról három hónapra javasolta mérsékelni, azzal a hozzáfűzéssel, hogyha például valakit azért küldenek el, mert nem kielégítően végezte a munkáját, akkor még egy fél évi ott tartózkodás tulságosan hátráltatná a vállalat gazdálkodását. végezetül azt is indítványozta a felszólaló, hogy változtassák meg a törvénytervezetnek azt a részét, amely a vállalati szakszervezeti bizottság vétőjogát a szocialista erkölcsöt súlyosan sértő bánásmóddal szemben biztosítja: ez a jog ne csak a kirívó esetekben érvényesülhessen, hanem minden olyan esetben, amikor az eljárás, akár csak a legcsekélyebb mértékben is a szocialista erkölcs rovására történik.

a törvény tervezetét a képviselő elfogadta és elfogadásra ajánlotta.
/folyt. köv./

13.10/ju

-24-

Kb

13.10/ju

bkk. 3. / megkezdte tanácskozását... 6. folyt./ gy

erdei Lászlóné

szabolcs-szatmár megyei képviselő rámutatott, hogy a törvénytervezet világosan tükrözi: szocialista társadalmunk nemcsak jogot és lehetőséget, hanem egyre jobb feltételeket is biztosít ahhoz, hogy a nő anyai hivatásának megfeleljen, s ugyanakkor munkáját is hiánytalanul ellássa. a törvényjavaslat megőrzi az eddigi eredményeket és több vonatkozásban továbbfejleszti a nők és a gyermekek védelmét, - mondta, majd arról beszélt, hogy az asszonyok és lányok teljes egyetértésüket fejezték ki mindazzal, ami a munkaviszonyai kapcsolatban a fiataloknak, a nők és az anyák védelmét írja elő.

a képviselő a továbbiakban hangsúlyozta: bizik abban, hogy a vállalatok szabad munkaerőgazdálkodása sem csorbítja az asszonyok és lányok elhelyezkedési jogait, lehetőségeit. a munka törvénykönyve és a végrehajtási utasítás maximális védelmet nyújt a dolgozó anyáknak. a gyermekgondozási segély lehetővé teszi, hogy az anyák a munkavégzés és a kisgyermek gondozás szempontjából legkritikusabb időszakban - ha kívánják - gyermekük mellett maradhassanak. augusztus 30-ig mintegy 15 500 igényjogosult dolgozó nő, a szülőnők mintegy 70-75 százaléka vette igénybe a gyermekgondozási segélyt. erre a célra eddig több mint 16 millió forintot fizettek ki.

erdei Lászlóné ezután kifejezte meggyőződését: a decentralizáció egyben a párt és a kormány nő és családvédelmi politikájának decentralizációját is jelenti, amelyet a vállalatok vezetői nagyobb önállóságuknak megfelelően, nagyobb felelősséggel hajtanak végre.

a nők nevében köszönetet mondott azért, hogy - a törvényjavaslat szerint - a többgyermekes anyák részére a más címen járó többletszabadságon felül pótszabadságot kell adni, majd néhány módosító indítványt terjesztett az országgyűlés elé.

indítványozta, hogy a törvényjavaslatot, amely kimondja: „a terhes nő vagy anya alkalmazását e körülményre tekintettel megtagadni nem szabad,, - egészítsék ki azzal a rendelkezéssel, hogy „a munkáltató köteles a terhes nők és a kisgyermekes anyák alkalmazását elősegíteni,,.

/folyt. köv./

13.15/ju

-25-

Kb

(35)

bkk. 3. / megkezdte tanácskozását... 7. folyt./ gy

javasolta: a törvényjavaslatba vegyék fel, hogy a beteg gyermekét gondozó anya részére a gyermek egy éves koráig táppénz jár. ez jelenleg is jogszabályban biztosított juttatás és helyesnek látszik, ha a társadalombiztosítási szolgáltatások felsorolásában itt is szerepel - mondta. ezután a magyar nők országos tanácsa nevében kérte, hogy a három vagy többgyermekes dolgozó anyákat megillető pótszabadság kedvezményét a három vagy többgyermekes egyedülálló apákra is terjesszék ki. végül megfontolásra ajánlotta: nincs-e lehetőség arra, hogy az egy és két gyermeket egyedül nevelő anyák, illetve apák is megkapják a pótszabadságot.

a törvényjavaslatot a kért kiegészítésekkel elfogadta és elfogadásra ajánlotta.

molnár istván

budapesti képviselő felszólalásában elmondta, hogy üzemében, a lőrinci hengerműben megvitatták az új munka törvénykönyvének tervezetét. meglepedéssel tapasztalták, hogy a törvénytervezet az eddigénél jóval több előnyt, megbecsülést biztosít az arra érdemes dolgozóknak. módot ad arra, hogy a jól dolgozók jutalom-szabadságot kapjanak, s szinte előírászerűen megköveteli a törzsgárda-tagok, a kiváló dolgozók fokozott erkölcsi és anyagi elismerését. helyesléssel fogadták a szabad felmondási jog törvénybe iktatását is. eddig ugyanis a valóban jól dolgozókat - éppen azért, mert a vállalatot gazdaságkodott hozzájuk - nem egyszer csak önkényes kilépőkként engedték el, ugyanakkor a gyengébbek kilépéséhez örömmel adta hozzájárulását a vállalat.

a képviselő elmondta, hogy a lőrinci hengerműben több észrevétel, bírálat is elhangzott a munka törvénykönyve tervezetének vitájában. szóváltottak például, hogy a tervezet szerint nem kapnának kellő védeltséget a nyugdíj előtt állók és a nagy családos dolgozók. - javaslatainkkal a szót-hoz fordultunk - mondta -, s örömmel tapasztaljuk, hogy az észrevételek, javaslatok a munka törvénykönyvének végleges tervezetében már érvényesültek. a tervezetet jónak tartjuk, mert messzemenően figyelembe veszi a gazdaságirányítás reformját, munkaügyi kérdésekben is önállóságot biztosít a vállalatoknak. ez egyben nagyobb felelősséget is ró a vezetőkre és a dolgozók kollektívára. nagy felelősséggel kell elkészíteni például a kollektív szerződéseket. az új munka törvénykönyve csupán a kereteket nyújtja, az üzemek és vállalatok belső törvényeit és jogszabályait a dolgozók és a vállalatvezetők közösen alakítják ki. ebben a munkában igen nagy a szakszervezetek szerepe, amelyek ma már elegendő jogkörrel rendelkeznek ahhoz, hogy megfelelő társadalmi garanciát nyújtsanak a dolgozók érdekeinek védelmére.

a képviselő a törvényjavaslatot elfogadta és az országgyűlésnek is elfogadásra ajánlotta.

/folyt. köv./
13.20/ju

Kb

bkk. 3. / megkezdte tanácskozását... 8. folyt./ lm

ezután ebédszünet következett. szünet után dr. bebesztóczy miklós alelnök elnöklétével folytatódott a munka-törvénykönyvről szóló törvényjavaslat vitája.

gáspár sándor

pécsi képviselő, a szót a szótítkára emelkedett szó-lásra.
/gáspár sándor beszédét maibkk. 2-es kiadásunkon közöltük. azaz embangót feloldjuk/

or. radnóti istván veszprém megyei képviselő indítvány-nyozta, hogy az azonos szakmákhoz tartozó, lényegében azonos munkát végző munkafeladat, juttatásait - tekintettel arra, hogy milyen társadalomhoz tartoznak, milyen vállalatnál vagy intézményenél dolgoznak - azonos elbírálásban részesítsék. mint ezeket a kapcsolatban rámutatott, a különböző költségvetési szervek ipari munkát végző dolgozóit - például a városi építőmunkásokat háziipari építőmunkáinak munkáit - nem kapják meg azonos mértékű kedvezményeket, amelyek, ha hasonló munkakörben, de másutt dolgoznak, megilletnék őket. a pedagógusok körében szintén tapasztalható hasonló ellentmondásosság a juttatásokban. kérte, hogy a művelődésügyi minisztérium - a pedagógusok szakszervezetével egyetértésben - tegyen intézkedéseket az ilyen ellentétek megszüntetésére.

elismeréssel szövegezte a képviselő az új munka törvénykönyve tervezetének a dolgozókat védő alapvető garanciális szabályairól a szociális gondoskodás mércéjének magasabbra emelésére utal, hogy a többgyermekes anyák gyermekgondozási pótszabadságot kapnak. a szocialista humanitás szép példájaként említette, hogy a fegyelmezetlenség miatt elbocsátott dolgozók megfellebbezési idő elteltével visszanyerhetik korábbi munkaviszonyukat és megbecsülésüket.

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bkk. 3. sz. hír / megkezdte tanácskozását... 4. folyt./
4. bekezdésének 1.-2. sora helyesen:

... hangsúlyozta: az új gazdaságirányítási rendszer reális....

/mti/
/folyt. köv./-

15.00/lt

Kb

bkk. 3. / megkezdte tanácskozását...9. folyt./-lm

hámosi józsef, miskolci képviselő szóvátette:

- ha bármelyik vállalatnál a korábbinál hatékonyabb, korszerűbb technológiai eljárást, a műszaki fejlesztést előrelendítő beruházást valósítanak meg, és ennek következtében munkaerő-felesleg keletkezik, kérdés, hogy mi történik a termelésből felszabaduló dolgozókkal. hasonló probléma adódhat elő különféle gazdaságtalan termékek gyártásának beszüntetésekor, továbbá akkor, ha - távolabbi gazdasági célok érdekében - megváltozik egy vállalat profilja. a felszabaduló munkaerők bizonyos hányadát átcsoportosítással, gyáron belüli ésszerű átszervezéssel foglalkoztatni lehet, de valószínűleg nem valamennyit. kínálkozik az a lehetőség, hogy más szakmára átképezzenek embereket, azonban ez sem látszik teljesen megnyugtató megoldásnak. mert nem biztos, hogy mindenki alkalmas arra a szakmára, foglalkozásra, amire átképzési lehetőség nyílna.

ilyen megfontolások alapján a képviselő javasolta, hogy a törvénykönyv-tervezetnek a felmondásra vonatkozó fejezetét módosítsák a következőképpen: ha műszaki fejlesztésből következően történik a vállalat részéről felmondás, akkor annak időtartamát - az eredetileg javasolt hat hónappal szemben - egy évben állapítsák meg. az egy év alatt pedig tegyék a vállalat köteleességévé, hogy a dolgozót az új munkakör ellátásához szükséges szak-képzettséghez hozzásegítse, vagy pedig átképzésben részesítse. indokolt lenne az ilyen intézkedés, és gyakorlati akadálya sem nagyon van, mivel a vállalatok a műszaki fejlesztésben évekre előre terveznek és számolnak annak munkaerő-kihátásával is.

a törvényjavaslatot elfogadta és elfogadásra ajánlotta.

/folyt.köv./

15.515/jj

-28-

16.10K

bkk. 3. / megkezdte tanácskozását... 10. folyt./ 99

tóth anna

----- budapesti képviselő a törvénytervezettel kapcsolatban elmondta, hogy a textilipar szinte valamennyi üzemében megvitaták a dolgozók a javaslatot, s körülbelül 35 000-en fejtették ki véleményüket a tervezett intézkedésekről. általános volt a vélemény, hogy szükség van az új munka törvénykönyve megalkotására. a jelenlegi ugyanis - a sok módosítás következtében - túlságosan bonyolulttá vált, nehéz eligazodni benne, s nem tükrözi kellően a szocializmus építése során végbement hatalmas változásokat. a dolgozók megértették, hogy az új gazdaságirányítási rendszerben már nem lehet túlnyomóan központi utasításokkal, rendelkezésekkel dolgozni; jobban érvényesülnie kell az önállóságnak, az egy személyi felelősségnek, s biztosítani kell a tömegek bevonását a gazdálkodásba. helyesléssel fogadták azt is, hogy a dolgozók élet- és munkakörülményeit érintő kérdésekben csak a szak-szervezetekkel egyetértésben lehet intézkedni. így érdekvédelmüket, szociális, kulturális és anyagi ellátottságuk fejlesztését a dolgozók méginkább biztosítottak látják.

hangsúlyozta a képviselő, hogy a munka törvénykönyve nagyrészt csak kereteket határoz meg, a részleteket a kollektív szerződésekben kell rögzíteni. ez kedvezően befolyásolja mind a gazdasági vezetők, mind a dolgozó kollektívák munkáját. ezt a kollektív szerződések eddigi tapasztalatai is alátámasztják. például a magyar gyapjufonó- és szövőgyárban az igazgatóság és a vállalat szakszervezeti tanácsa a legteljesebb összhangban végzi ezt a munkát. a készülő szerződés nagyobb követelményeket támaszt, ugyanakkor az anyagi és erkölcsi elismerés lehetőségeit is lényegesen bővíti. biztosítják például a törzsgárdatagok, kiváló teljesítményt nyújtó dolgozók fokozottabb megbecsülését, s az arany-, ezüst-, illetve bronzjelvényvel kitüntetett szocialista brigádok tagjai három napig terjedő jutalomszabadságot kapnak.

/folyt. köv./

15.20/ju

-29-

16.10K

parlament

bkk. 3. / megkezdte tanácskozását... 11. folyt./ Lm

Kovács Sándor, győr-sopron megyei képviselő beszámolt

arról, hogy a munka törvénykönyve tervezetét megyéjében is megelegetéssel, egyetértéssel fogadták a dolgozók. mint mondotta, vannak vitatott kérdések is, s ezekkel kapcsolatban néhány javaslatot tett az országgyűlésnek. rámutatott: helyes a tervezetnek az az intézkedése, hogy a 14-16 év közötti fiatalok csak szülei, törvényes képviselőik hozzájárulásával vállalhassanak munkát. helyes volna azonban a hozzájárulási kötelezettséget kiterjeszteni a 14-16 évesek felmondási jogára is. ez azért lenne indokolt, mert a 14-16 évesek még nem elég érettek ahhoz, hogy pályaválasztásukat illetően dönteni tudjanak.

ezután a törvénytervezetnek azt a részét elemezte a képviselő, amely kimondja, hogy csak rendkívül indokolt esetben mondhat fel a vállalat a hosszú ideje munkaviszonyban álló és ez alatt az átlagosnál jobb munkájával és példamutató magatartásával kitűnt dolgozónak. a felszólaló véleménye szerint ez a meghatározás nem eléggé konkrét, s módot ad szubjektív döntésekre. a dolgozó nem mindig képes bizonyítani, hogy a fenti követelményeknek megfelelt. a képviselő véleménye szerint törvénybe kellene iktatni, hogy olyan emberről, aki tíz évnél hosszabb ideje dolgozik a vállalatnál, csak a szakszervezettel egyetértésben lehessen felmondani, s kizárólag fegyelmi vétség esetén. ez fokozottan garantálná az idősebb emberek és a törzsgárda-tagok védelmét. szólt arról, hogy konkrétan kellene megfogalmazni a törvénytervezetnek azt a részét is, amely a másodállások kérdésével foglalkozik. meg kellene határozni, hogy milyen képesítésű emberek, mely munkakörben milyen területen vállalhatnak másodállást. javaslatot tett a törvényes munkaidő pontosabb megfogalmazására is.

hasonlóképpen változtatást javasolt a pótszabadságról intézkedő fejezethez. a tervezet szerint a 12 nap alapszabadsághoz minden munkában eltöltött két év után egy-egy nap pótszabadság jár. nagyobb a kedvezmény az egészségre ártalmas munkaterületekre - ahol a munkában eltöltött időtől függetlenül jár a pótszabadság - de a dolgozó szabadsága az évi 24 napot itt sem haladhatja meg. mint mondotta, ez bizonyos aránytalansághoz vezet, mert az egészségre ártalmas munkakörökben - például a kovácsoknak vagy öntőknek például két év letöltése után ugyanugy 24 napi szabadság jár, mint amennyit a 30 éve ott dolgozó elérhet. javasolta, hogy inkább négy évenként járjon egy-egy nap pótszabadság, de az eltöltött évek arányában a szabadság tartama növekedjék, s ilyenformán meghaladhassa a 24 napot is.

/folyt.köv./

15.30/ju

16.40/lc

-30-

lc

parlament

bkk. 3. / megkezdte tanácskozását...12. folyt. /-Lm :

Jazbinsek Vilmos baranya megyei képviselő bevezetőben

hangsúlyozta, hogy az új munka törvénykönyve egyszerre szolgálja a dolgozók és az állam érdekét, ezért a tervezetet elfogadásra ajánlotta. a továbbiakban a törvényjavaslat és a végrehajtásról intézkedő rendelettervezet szövegének pontosabbá tételére tett néhány indítványt.

rámutatott: helyes lenne, ha a végrehajtási utasításban valamilyen védelmet biztosítanának az üzemi törzsgárda tagjainak s szabályoznák, hogy mikor mondhatnak fel azoknak a dolgozóknak, akik évtizedekig kitartanak egy-egy vállalat mellett. üdvözölte, hogy a munkaviszony megszüntetésére vonatkozó korábbi megkötöttségek feloldása nem vonatkozik az egyedülálló, családfenntartó nőkre, s hozzátette; jó volna, ha hasonló gondoskodásban részesítenék a gyermeket, szülőt eltartó férfi dolgozókat is.

- a törvénytervezet 23. paragrafusának 1. bekezdésével kapcsolatban - amely kimondja: „a munkaviszony határozatlan vagy határozott időre is létesíthető, - javasolta: írják elő, hogy a meghatározott időre szóló munkaviszony kétszeri vagy háromszori meghosszabbítás után véglegesen kell a dolgozót, s ilyen esetben is gondoskodjanak a terhes nők védelméről. kérte, hogy a munka törvénykönyve végrehajtásával kapcsolatos rendeletben mondják ki: a túlmunkáért díjazás jár. ez - fejtegette - jobb munkaszervezésre ösztönzi majd a vállalatokat. állást foglalt emellett, hogy a kollektív szerződésekben minden területen határozzák meg azt a maximális időt, amelyen belül legalább egy vasárnapi pihenőnapot kell biztosítani a dolgozóknak..

ezután szünet következett. a szünet után

~~szünet~~ kállai Gyula elnökletével folytatódott a tanácskozás.

/folyt.köv./

- 31 -

16.00/-ju

16.35/lc

lc

bkk. 3. / megkezdte tanácskozását...13. folyt./-lm

kovács istván békés megyei képviselő hangoztatta:

- az állami mezőgazdasági üzemek dolgozóit - mint az a tervezet vitája során felszínre került - nagymértékben foglalkoztatja a tervezett munkaidőcsökkentés. erre ugyanis a törvénykönyv tervezete megadja a felhatalmazást. a cél az, hogy a mezőgazdaság állami szektoraiban a feltételek megteremtésétől függően 1970-ig fokozatosan megvalósítsuk a munkaidőcsökkentést. ez nemcsak szociálpolitikai, de gazdálkodási szempontból is alapvetően fontos feladat. a mezőgazdasági dolgozók utánpótlása a jelenlegi munkaidő mellett nem biztosítható. a mezőgazdaság munkaerő-igénye az év különböző szakaszaiban más és más. a nyári és az őszi munkatorlódások idején a nyolcórás munkaidő betartására a legtöbb helyen gondolni sem lehet. helyes volna azonban olyan munkaidőkeretet megállapítani, amelyben a napi munkaidő éves átlaga nem haladja meg a nyolc órát.

az állami mezőgazdasági üzemek dolgozóit a tervezet vitája során azt is szóvá tették, hogy a jelenlegi rendelkezések szerint néhány vonatkozásban hátrányosabb helyzetben vannak, mint az ipari dolgozók. túlmunka esetén csupán alaptól kapnak, túlóra-pótlékot nem, a heti pihenőnapon végzett munka pótléka 100 százalék helyett csupán 50 százalék stb. kérem a munkaügyi minisztert, hogy az anyagi feltételek megteremtődésével párhuzamosan - a következő években - segítse elő e hátrányos helyzet fokozatos felszámolását.

az új munka törvénykönyve - hangoztatta befejezésül a képviselő - a vállalati szakszervezeti szervezetek megadja a lehetőséget arra, hogy a dolgozók törvényes érdekeinek védelmében vétőjoggal élhessenek a munkaviszonyra vonatkozó szabályokat, vagy a szocialista munkaerkölcs elveit súlyosan sértő vállalati intézkedésekkel szemben. e vétőjog fontos politikai jog. törvénybe foglalása nagy és felelősségteljes lehetőséget ad a vállalatok szakszervezeti szerveinek kezébe. a szakszervezetek vezetőinek sokoldalú tájékozottsággal, magas foku felkészültséggel kell rendelkezniük ahhoz, hogy valóban hasznosan élhessenek vele.

/folyt. köv./
16.20/ju
16 35k

bkk. 3. / megkezdte tanácskozását...14./-gy

gál andrásné

debreceni képviselő arról beszélt, milyen várakozással tekintenek az új munka törvénykönyve bevezetése elé a dolgozó asszonyok, a munkásnők. azt várják a születőben lévő törvénytől, hogy az a végrehajtás során a női társadalom minden rétegét és korosztályát jótékonyan érintő munkahelyi intézkedéseket eredményezzen. a gazdasági vezetők ne tévesszék szem elől, hogy minden gyárban, üzemben emberekkel kell megvalósítani a sokasodó termelési feladatokat, olyan emberekkel, akik között vannak jó és kevésbé jó képességűek, az átlagosnál erősebb és gyengébb fizikumúak, a vezetőknek, a szakszervezeteknek nemcsak törvényes, hanem lelkiismereti kötelességük is felmérni azokat a munkahelyeket, ahol a gyengébb alkatú nők, vagy a családi gondokkal is bajlóuló anyák végezhetnek olyan munkát, amely szerves része a termelésnek, mégsem jár nagy fizikai megerőltetéssel. vállalati törvény szintre kell emelni és gyakorlattá kell tenni azt az elvet, hogy ezeken a munkahelyeken valóban azokat foglalkoztassák, akik erre leginkább rászorulnak.

felszólalása következő részében a vállalati kollektív szerződések megkötésével, alapos előkészítésével kapcsolatos kérdéseket taglalt. a munka törvénykönyve tervezetét elfogadásra ajánlotta az országgyűlésnek, miután maga is elfogadta.

molnár istván

bács-kiskun megyei képviselő részletesen szólt a kollektív szerződések rendszerének új szabályozásáról. rámutatott: a tervezet szerint a vállalatvezetők munkaügyi kérdésekben kellő önállósággal rendelkeznek majd. a jogok gyakorlásának módját ~~ők~~ nem felülről szabályozzák, hanem a szakszervezetek közreműködésével, a dolgozókkal kötött kollektív szerződésekben - a helyi sajátosságok figyelembe vételével - állapítják meg. a kollektív szerződés megalkotásánál a vállalat vezetőjének arra kell törekednie, hogy a szerződés egyaránt szolgálja a dolgozókat, a munkahely és az egész népgazdaság érdekeit. az új rendezés értelmében a vállalat vezetőinek a legszorosabban együtt kell működniük a szakszervezettel, s így az eddiginél is gyümölcsözőbb kapcsolat alakulhat ki a szakmai vezetés és a dolgozók érdekvédelmi szervei között.

Vinett
/folyt. köv./
16.30/ju
17.10k

parlament

bkk. 3. / megkezdte tanácskozását.... 15. folyt./ gy

végeredményben tehát a törvénytervezet növeli a szakszervezet befolyását, biztosítja, hogy érdekevédelmi feladatait a jövőben is hiánytalanul elláthassa, ugyanakkor nem csorbitja a vezetők egyszemélyi felelősségét a gazdálkodásban, a dolgozók munkájának irányításában.

részletesen ismertette a képviselő, milyen jogokat és köteleességeket szabályoz majd az új elvek szerint megkötendő kollektív szerződés. tartalmazni fogja például a vállalati munkarendet, az üzemi technológiától és egyéb körülményektől függő munkaidő- és műszakbeosztást, továbbá a munkahét csökkentésének ütemtervét, a dolgozók és a vállalat ezzel kapcsolatos jogait és kötelességeit. a kollektív szerződés egyebek közt munkahelyek szerint és a munkakörök figyelembe vételével meghatározza a felvétel módját, a próbaidő tartamát; rögzíti a vállalatvezetőség jogait, a bérezés és jutalmazás kérdéseiben, meghatározza a szociális juttatások mértékét, a jóléti és kommunális létesítmények fejlesztésének programját, stb. a gazdaságirányítás új rendszerének jobban megfelelő kollektív szerződést mindezek alapján joggal lehet majd a vállalat alkotmányának tekinteni - mondta befejezésül.

a törvényjavaslatot elfogadta.

/folyt. köv./

16.45/gy
17.0K

- 34 -

parlament

bkk. 3. / megkezdte tanácskozását....16. folyt./-lm

balogh lászló, csongrád megyei képviselő hangsúlyozta,

hogy a törvénykönyv és a végrehajtásáról intézkedő rendelet tervezete jól tükrözi az elmúlt 16 évben lezajlott változásokat és a vállalati önállóság növelésére, valamint a dolgozók jogainak kiszélesítésére az mszmp 9. kongresszusán elfogadott elveket. rámutatott: helyes és jó módszer, hogy a törvénytervezettel egyidejűleg a készülő végrehajtási rendeletet is megismerhették. ezt a jövőben is alkalmazni kell, - mondotta, majd meglepődéssel nyugtázta, hogy a jogalkotók alapos és körültekintő munkát végeztek: megszivelték az üzemi dolgozók és a képviselők korábbi tanácskozásain elhangzott észrevételeket, s jól hasznosították a különböző javaslatokat. szövegátette azonban, hogy akad még a törvénytervezetben néhány olyan részlet, amely a későbbiekben vitára adhat okot.

kifogásolta például a tervezetnek azt a részét, amely szerint a dolgozó - indokolt esetben - munkakörébe nem tartozó munkát is köteles átmenetileg ellátni. javasolta: az esetleges munkaügyi viták elkerülésére helyes lenne a törvényben meghatározni, hogy mennyi lehet a munkakörtől eltérő foglalkoztatás időtartama, illetve annak felső határa. szövegátette: a törvénytervezet egyik kitétele alapján a dolgozó munkaidőn felül is köteles munkát végezni, arról azonban sem a törvénykönyv, sem a végrehajtási rendelet tervezete nem intézkedik megfelelően, hogy ki jogosult és milyen mértékben, a túlóra elrendelésére, s ennek mennyi lehet a felső határa. az sem tisztázott, hogy a túlmunkáért milyen díjazás jár. ezért jó lenne, ha ezt is szabályoznák.

- családvédelmi szempont indokolná a törvényjavaslat egy másik paragrafusának módosítását, amely szerint a kisgyermekes családnyakat gyermekük egy éves kora után már az általános és mindenkire kiterjedő rendelkezések szerint lehet túlmunkára igénybe venni. az egy évet feltétlenül meg kellene hosszabbítani - javasolta - ezt kívánja a gyermeknevelés és a család ellátása egyaránt.

/folyt.köv./

17.15/1L
17.35K
14

- 35 -

parlament

bkk. 3. / megkezdte tanácskozását... 17. folyt./-lm

- nem megnyugtató véleményem szerint a törvénytervezetnek az a rendelkezése, hogy fegyelmi eljárás nélkül is kiszabható fegyelmi büntetés. jogi értelemben az eljárás alá vont dolgozó meghallgatása, vagy ennek a lehetőségnek biztosítása nélkül a vitatott ügyeket nem lehet tisztázni. ezért indokoltnak és szükségesnek tartom, hogy minden fegyelmi ügyben személyesen hallgassák meg az érdekelteket.

indítványozta, hogy az új munka törvénykönyvvvel és a végrehajtási rendelettel párhuzamosan -, összefoglalva - ki kellene adni a még érvényben maradó korábbi munkaügyi rendelkezéseket. ezek beszerzése ugyanis az utóbbi években alakult új vállalatoknak, gyáregységeknek, üzemeknek már eddig is sok gondot okozott.

a képviselő a munka törvénykönyvről szóló törvényjavaslatot - kiegészítve az előterjesztett módosító indítványokkal - elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

korpai jánosné budapesti képviselő kifejtette felszó-

lálásában, hogy a törvényjavaslat előterjesztését időszerűnek tartja. társadalmi, gazdasági fejlődésünk ugyanis szükségszerűen megköveteli, hogy a dolgozókat közvetlenül érintő munkajogi kérdéseket felülvizsgálják és az új, változott helyzetnek megfelelően törvénybe foglalják. részletesen szólt a törvényjavaslat egyes pontjairól. megelégedéssel nyugtázta, hogy a hosszú időn át, folyamatosan munkaviszonyban álló dolgozók fokozott társadalmi megbecsülésben részesülnek, s kérte az illetékeseket, hogy a jubileumi hűségjutalmak odaítélésénél vegyék figyelembe a dolgozók nők sajátos körülményeit, az üzemi, hivatali munkával és a háztartással járó kettős feladatot. felhívta a figyelmet a munkaviszonyuk utolsó éveiben megrokkant idős fizikai dolgozók problémáinak megoldására, s különböző intézkedéseket javasolt a textiliparban dolgozó terhes anyák helyzetének megkönnyítésére.

a törvényjavaslatot elfogadta.

/folyt.köv./

17.20/ju

17.40/lc

klc

-36-

parlament

bkk. 3. / megkezdte tanácskozását... 18. folyt./ gy

varga józsefné

----- zala megyei képviselő rámutatott:

- az új munka törvénykönyv tervezete messzemenően gondoskodik a nőkről, minden tekintetben védi egyenjogúságukat és érdekeiket. néhány helyi jellegű s általában helyileg meg is oldható probléma azonban előrelátható. a legfontosabbak közé tartozik a sokgyermekes anyák számára kedvezőtlen éjszakai műszakok kérdése. természetesen nem gondolhatunk arra, hogy az új munka törvénykönyv kategorikusan tiltsa meg éjszakai műszakban történő alkalmazásukat, hiszen vannak és lesznek olyan munkahelyek, esetek és helyzetek, amikor ilyen beosztásuk a legjobb szándékkal sem kerülhető el. helyes volna azonban, ha a kollektív szerződések tárgyalásakor ezt a kérdést mindenütt az adott helyzetnek megfelelően, de megkülönböztetett gonddal mérlegelnék. a nagykanizsai bútornipari vállalatnál például egyetlen ellenvetés sem hangzott el az ellen, hogy a többgyermekes anyákat mentesítsék az éjszakai munkától, noha korábban sokaknak az volt a véleménye: az elképzelés kivihetetlen, mert senki sem vállalt majd az édesanyák helyett több éjszakai műszakot, mint amennyit a beosztása szerint el kell látnia.

a képviselő ezután rámutatott: a dolgozó anyának három gyermeke után évi két munkanap pótszabadság jár, s ez a gyermekek számával emelkedik. vannak azonban olyan apák is, akik egyedül gondozzák és nevelik gyermekeiket. helyes volna, ha az említett kedvezményt rájuk is kiterjesztenék. javasolta, hogy a szóban forgó rendelkezésből töröljék a nem szerinti meghatározást, s helyette használják az egyedülálló apákra is értelmezhető egyedülálló „szülő”, megnevezést.

a tervezet egy helyütt kimondja, hogy a munkaidő több heti vagy havi, de akár éves keretben is meghatározható. az indoklás szerint ez a ma még érvényben levő túlzott kööttségek miatt szükséges és előnyös. ez kétségtelenül így van. a túlzott igénybevétel elkerülése céljából azonban feltétlenül helyes lenne, ha legalább a végrehajtási utasítás maximálná a raponta munkában eltölthető órák számát - mondta a képviselő. a törvényjavaslatot elfogadta.

/folyt.köv./

17.25/ju

0800K

klc

-37-

p a r l a m e n t

bkk. 3. / megkezdte tanácskozását.... 19. folyt./ gy

sas kálmán,

----- heves megyei képviselő a kollektív szerződésekről beszélt. a munkáltató és a munkavállalók jogainak és kötelességeinek együttes irásbafoglalása, rögzítése olyan jogi okmány, amely a munkavégzéssel, a termeléssel kapcsolatos valamennyi kérdést a kölcsönösség alapján rendezzi, elsőrendű követelmény, hogy az okmány egyértelmű, világos, mindenki számára áttekinthető legyen. ellenkező esetben egy sereg vitalehetőség adódik különféle munkajogi problémákban, ez kedvezőtlen légkör kialakulásához vezethet, ami alkalmasint megtörheti a termelés felfelé ívelő vonalát.

a kollektív szerződések megkötéséről történt széleskörű előkészítő megbeszélések, véleménycserék során - mondta a képviselő - előtérbe kerültek azok a legfontosabb témák, amelyeknek mindenképpen benne kell lenniük a szerződésben. ilyenek: a munkaviszony létrejöttének és megszüntetésének módozatai, a munkaidő meghatározása, ezen belül a túlmunka-végzés feltételei és díjazása, egyáltalán a vállalati bérrendszer /továbbá az alapbérek megállapításának és megváltoztatásának módozatai, a pótlékfizetés mikéntje, stb./, a részesedési alap felhasználása, a közvetett juttatások mértéke, a kiemelkedő munka elismerésének és a legjobb dolgozók kitüntetésének mikéntje, a tanulmányi ösztöndíj-rendszer, a vállalati üdültetés, a munkavédelem és a dolgozók egészségvédelme. ha a megkötéskor a szerződéssel egyetértenek a dolgozók, akkor garancia van arra is, hogy végrehajtásáért is mindannyian megteszik a magukét, s így a kollektív szerződés betölti hivatását.

- a munka törvénykönyv-javaslattal és az elhangzott miniszteri tájékoztatóval egyetértek, azt elfogadom és a törvényben foglalt feladatok megvalósítását választókerületemben a legjobb tudásom szerint elősegítem - fejezte be felszólalását a képviselő.

ezzel a szerdai ülés véget ért. az országgyűlés csütörtökön reggel 9 -kor a munka törvénykönyve törvényjavaslatának vitájával folytatja tanácskozását./mti/

..

-38-

17.30/ju

18.10 k

ke

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bkk. 3. sz. hír / megkezdte... 6. folyt. erdnei lászlóné felszólalása/ 2. bekezdésének alulról számított 3. sorában a szöveg helyesen a következő:

.... dolgozó nő, a d o l g o z ó szülők mintegy 70-75 százaléka....

/mti/

19.30/11

20.00 k

ke

-39-

-Vége-

parlament

bkk. 3. / megkezdte tanácskozását... 19. folyt./ gy

sas kálmán,

----- heves megyei képviselő a kollektív szerződésekről beszélt. a munkáltató és a munkavállalók jogainak és kötelezettségének együttes irásbafoglalása, rögzítése olyan jogi okmány, amely a munkavégzéssel, a termeléssel kapcsolatos valamennyi kérdést a kölcsönösség alapján rendezi, elsőrendű követelmény, hogy az okmány egyértelmű, világos, mindenki számára áttekinthető legyen. ellenkező esetben egy sereg vitalenetség adódik különféle munkajogi problémákban, ez kedvezőtlen légkör kialakulásához vezethet, ami alkalmasint megtörheti a termelés felfelé ívelő vonalát.

a kollektív szerződések megkötéséről történt széleskörű előkészítő megbeszélések, véleménycserék során - mondta a képviselő - előtérbe kerültek azok a legfontosabb témák, amelyeknek mindenképpen benne kell lenniük a szerződésben. ilyenek: a munkaviszony létrejöttének és megszüntetésének módzatai, a munkaidő meghatározása, ezen belül a túlmunka-végzés feltételei és díjazása, egyáltalán a vállalati bérrendszer /továbbá az alappérek megállapításának és megváltoztatásának módzatai, a pótlékfizetés mikéntje, stb./, a részesedési alap felhasználása, a közvetett juttatások mértéke, a kiemelkedő munka elismerésének és a legjobb dolgozók kitüntetésének mikéntje, a tanulmányi ösztöndíj-rendszer, a vállalati üdültetés, a munkavédelem és a dolgozók egészségvédelme. ha a megkötéskor a szerződéssel egyetértenek a dolgozók, akkor garancia van arra is, hogy végrehajtásáért is mindannyian megteszik a magukét, s így a kollektív szerződés betölti hivatását.

- a munka törvénykönyv-javaslattal és az elhangzott miniszteri tájékoztatóval egyetértek, azt elfogadom és a törvényben foglalt feladatok megvalósítását választókerületemben a legjobb tudásom szerint elősegítem - fejezte be felszólalását a képviselő.

ezzel a szerdai ülés véget ért. az országgyűlés csütörtökön reggel 9 -kor a munka törvénykönyve törvényjavaslatának vitájával folytatja tanácskozását./mti/

..

17.30/ju

18.10/k

he

-38-

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bkk. 3. sz. hír / megkezdte... 6. folyt. erdnei Lászlóné felszólalása/ 2. bekezdésének alulról számított 3. sorában a szöveg helyesen a következő:

.... dolgozó nő, a d o l g o z ó szülőnők mintegy 70-75 százaléka....

/mti/

19.30/il

20.00/k

he

-39-

-Vége-

MUNKASZÁM:

C/72

FELVÉTEL:

615

Készítette

**Wné KERTÉSZ
ZSUZSA**